

Kommuneplanens arealdel 2022 - 2034

Planbeskrivelse

Vedtatt 16.6.2022 – sist oppdatert 03.07.2024

Innhold

1	KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2020 – 2034, Bodø for fremtida	4
1.2	Innledning	4
1.3	Visjon og målsetninger	5
1.3.1	Målsetning	7
1.4	Plangrep, nytt og endringer fra tidligere arealdel	7
2	STATUS OG FØRINGER	10
2.1	Status	10
2.2	Føringer	11
2.2.1	Nasjonale føringer	11
2.2.2	Regionale føringer	12
2.2.3	Lokale føringer	12
2.2.4	Vedtak Kommuneplanens arealdel	13
2.2.5	Andre politiske vedtak	15
2.3	Utredninger og rapporter til planarbeidet	16
3	PLANPROSESS OG ARBEIDSFORM	16
3.1	Organisering	16
3.2	Prosess og medvirkning	17
3.3	FNs bærekraftsmål	21
4	INNHALDET I KOMMUNEPLANENS AREALDEL	21
4.1	Innledning	21
4.2	Samordnet areal- og transportplanlegging	22
4.3	Kompakt og miljøvennlig byutvikling	23
4.3.1	Ny bydel - Ny flyplass – smart Bodø	23
4.3.2	Grønnstruktur, parker og byrom	26
4.3.3	Klimatilpasning	26
4.4	Bodø sentrum	27
4.5	Bolig og bokvalitet	30
4.6	Handel	30
4.7	Områder for bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone	32
4.8	Landbruks-, natur- og friluftsområder samt reindrift (LNFR)	34
4.9	Fritidsbebyggelse	39
4.10	Områder for forsvaret	39
4.11	Områder for næring	39

4.12	Områder for råstoffutvinning og lagring av rene masser	40
4.13	Samisk kultur og næringsutøvelse	40
4.14	Kulturminnevern	41
4.16	Barn og unges oppvekstsvilkår	42
5	Tverlandet tettsted (tidl. Kommunedelplan for Tverlandet)	44
5.1	Innledning	44
5.2	Tverlandet i dag	44
5.2.1	Befolkning, boenheter og vekst	45
5.2.2	Trafikk, kollektivdekning, gang- og sykkelvei	46
5.2.3	Bolig	47
5.2.4	Offentlig tjenesteyting (skole, barnehage og sosial infrastruktur)	48
5.2.5	Forretning og sentrumsområder	49
5.2.6	Næring	49
5.2.7	Landbruk	50
5.2.8	Friluftsområder	50
5.3	Mål og utfordringer - Tverlandet	51
5.3.1	Bolig	51
5.3.2	Offentlig og privat tjenesteyting	53
5.3.3	Næring	53
5.3.4	Forretning og sentrumsområder	54
5.3.5	Trafikk, kollektivdekning, gang- og sykkelvei	54
6	KONSEKVENsutredning	54
7	RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE (ROS)	55
8	SAMLEDE VIRKNINGER AV PLANEN	55
8.1	FNs bærekraftsmål	56
8.2	Arealregnskap	60
9	VEDLEGG	63

1 KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2020 – 2034, Bodø for fremtida

1.2 Innledning

Kommuneplanen er Bodø kommunes overordnede plan. Den skisserer viktige trekk ved samfunnsutviklingen og bestemmer hvilke satsningsområder Bodøsamfunnet skal ha fremover. Den styrer også hvordan arealene i kommunen skal brukes.

Kommuneplanen har to hoveddeler:

- en samfunnsdel
- en arealdel

Kommuneplanens samfunnsdel er et strategidokument som fastsetter langsiktige mål og strategier for Bodøsamfunnet, kommunens tjenester og kommunen som organisasjon.

Kommuneplanens arealdel tar tak i disse strategiene og overfører dem til den fysiske utviklingen i samfunnet ved å styre hvor det skal kunne bygges nye boliger, fritidsboliger eller næringsetableringer, hvor tett og høyt det skal være lov å bygge i de ulike områdene, og hvilke områder skal utvikles først. Samtidig er det minst like viktig å ha et aktivt forhold til de områder der det ikke skal være tillatt med utvikling eller bygging – så som grøntområder, naturområder og områder for beite og landbruk.

Plan- og bygningsloven bestemmer at alle kommuner skal ha en plan for hvordan kommunen skal utvikle seg fremover. Nærmere bestemt settes det krav til at alle kommuner skal ha en plan som viser sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk i hele kommunen. Det er dette som er kommuneplanens arealdel.

Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene for hvordan arealene skal brukes og sette rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk. Samtidig skal planen si hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved bruk av arealene. Kommuneplanens arealdel består av plankart, planbestemmelser, og en planbeskrivelse. Planbeskrivelsen utdyper og beskriver hvorfor plankartet og bestemmelsene er blitt som de er blitt og hva man ønsker å oppnå.

Kommuneplanens arealdel skal ha en tidshorisont på 12 år. Dette for å kunne legge en langsiktig plan, men ikke for en lengre periode enn man klarer å forholde seg til. Utviklingen i samfunnet skjer raskt. Selv om arealdelen ser 12 år frem i tid vil det for Bodøs del derfor være nødvendig å oppdatere eventuelt endre deler av planen hvert fjerde år.

Kommuneplanens arealdel for Bodø har i flere planperioder vært utarbeidet ut fra disse langsiktige målsetningene:

- Utvikling av en kompakt by og et sterkt sentrum

- Sikring av Bodømarka som friluftslivs- og idrettsområde
- Ivareta naturverdier og landbruksnæringene, og legge til rette for god utvikling av distriktene

Ved forrige rullering ble det også tatt inn følgende langsiktige målsetning:

- Planlegging av ny flyplass og ny bydel

Disse målsetningene er like relevante og førende også for denne arealdelen.

Utvikling av en kompakt by er avgjørende for å kunne nå nullvekstmålet for biltrafikk og legge til rette for andre løsninger for hvordan vi transporterer oss. En kompakt by er mer robust og bærekraftig, og sammen med et sterkt sentrum bidrar dette til å gjøre byen og kommunen mer attraktiv både for næringsliv og innbyggere.

Bodø har natur på alle sider og Bodømarka ligger i gangavstand. Det er viktig å forsterke dette og sikre at Bodømarka er tilgjengelig og enkel å bruke gjennom hele året.

Områder som er avsatt til landbruk, natur, friluftsliv samt reindrift (LNFR) skal ikke bygges ned eller endres dersom dette er i konflikt med naturverdier, kulturmiljø, landbruksnæring, beite eller friluftsliv.

Det skal være godt å bo og arbeide også utenfor Bodø by. Bosetting skal i hovedsak begrenses til de etablerte tettstedene i kommunen; Kjerringøy sentrum, Skau, Løding, Saltstraumen, Skjerstad og Misvær. Dette for å best mulig kunne legge til rette for infrastruktur, skole og andre tjenester.

Når flyplassen flyttes til sørsiden av Bodøhalvøya, vil vi få store arealer tilgjengelig. Det er viktig at den nye bydelen planlegges på en slik måte at det ikke går på bekostning av sentrumsutviklingen, men styrker hele kommunen og bidrar til en bærekraftig og fremtidsrettet byutvikling. Den nye bydelen har en egen kommunedelplan med plandokumenter.

1.3 Visjon og målsetninger

Visjonen for Bodø kommune, gitt i kommuneplanens samfunnsdel, er:

«Attraktiv hovedstad i nord»

Forrige arealdels visjon var:

Bodø - Kompakt og grønn utvikling

Satsningen på en kompakt byutvikling videreføres og videreutvikles. Sentrumsområdene er under kraftig utvikling og det bygges en «ny by» i bykjernen. Møteplasser og grønnstruktur er viktig for de som skal bo og oppholde seg i sentrum. I planperioden vil det være en økt satsing på byens uterom. God infrastruktur og mobilitet for mennesker og varer er sentralt for å skape et godt liv for Bodøs innbyggere. Nye Bypakkeprosjekter og nye måter å tenke transport på vil bli gjennomført og planlagt i denne planperioden.

«Ny by – Ny flyplass» har skapt stor oppmerksomhet om Bodø, både i byen, nasjonalt og internasjonalt. Ved flytting av flyplassen åpnes en mulighet for byen til å kunne utvikles seg fremover uten å måtte vokse utenfor byutviklingsområdet. Dette er en historisk planoppgave som allerede er startet, men som vil vokse i tiden som kommer.

De grønne og blå verdiene både i distriktene og i byen har hatt fokus i denne rulleringen. Arealdelen sikrer et sterkere jordvern og legger bedre til rette for reindriften. Konfliktområder på sjø er tatt ut og bruk av sjøarealene er blitt mer forutsigbar. Det er utarbeidet ny grønnstrukturplan hvor nye handlingsplaner for parker og plasser vil bidra til et løft for byen.

Ved å legge til rette for en kompakt og grønn byutvikling vil arealdelen bidra til å oppfylle visjonen om at Bodø skal være en attraktiv hovedstad i nord.

Denne arealdelen kan oppsummeres med:

Bodø for fremtida

Bodø er en by i rivende utvikling og med mange spennende prosjekter både i byen og ellers i kommunen. Samtidig er det endringer som skjer i Norge og resten av verden som vil endre samfunnet fremover. Klimautfordringer, tap av naturmangfold samt politisk og økonomisk uro er de største globale utfordringene verden står ovenfor. Hyppigere globale pandemier gjør også at hele strukturen i samfunnet må evalueres og noe må endres. Dette får konsekvenser for hvordan vi lever våre liv og det snakkes om «den nye normalen».

Bodø har over lengre tid hatt en befolkningsøkning som tilsvarer ca. 1 % i året. Altså ca. 500 nye Bodøværingers hvert år. Prognosene fremover viser at denne økningen vil avta til ca. 0,7 % per år (ca. 350 nye Bodøværingers hvert år). Dette er en utvikling som må tas på alvor og som kan få konsekvenser for hvordan kommunen utvikler seg og i hvilken hastighet. Det betyr ikke at man skal skalere ned ambisjonsnivået. Snarere tvert om betyr det at Bodøsamfunnet må fortsette arbeidet for å skape attraktive arbeidsplasser, utvikle gode boliger og et samfunn som er rustet for fremtiden.

«Bodø for fremtida» er en visjon om at vi ser fremover, tenker nytt og er proaktive. Bodø skal ta sin plass i Nord, Norge og verden. Vi skal bidra til god og bærekraftig utvikling

gjennom samarbeid og kompetanseheving, og skape et trygt, attraktivt og velfungerende samfunn å leve i. Det handler ikke lenger om å være «best I verden», men om å være «best FOR verden».

For å kunne gjøre dette må kommunen ha en god overordnet plan. En plan som legger til rette for fremtidsrettet næringsutvikling, som bidrar til bedre folkehelse, som skaper gode boliger og oppvekstmiljøer, og som gjør at kommunen kan levere gode tjenester.

1.3.1 Målsetning

Målet med kommuneplanens arealdel er å legge til rette for en arealforvaltning som gir en god, levende og mangfoldig kommune med variert tilbud og mangfoldig bymiljø. Samtidig skal distriktene ha mulighet for utvikling. Planen skal gi tydelige rammer for de som vil bygge og være et verktøy for god og effektiv saksbehandling i plan- og byggesaker. Planen skal gi forutsigbarhet i arealforvaltningen for næringslivet og innbyggerne, og bidra til vekst.

1.4 Plangrep, nytt og endringer fra tidligere arealdel

Her følger en kortfattet beskrivelse av hva som er nytt i kommuneplanens arealdel 2022-2034. Endringene er nærmere utredet i et endringsnotat, som er et vedlegg til planbeskrivelsen.

Plandokumentene

- I stedet for å ta alle endringer med i selve planbeskrivelsen er endringene heller gitt plass i sitt eget vedlegg til planbeskrivelsen
- Plankartet viser nå endringene fra tidligere arealdel som «fremtidig». På den måten blir det veldig tydelig i plankartet hvor det er gjort endringer.

FNs bærekraftsmål og større miljøambisjoner

- Forvaltningen av arealene i kommunen er sett opp mot FNs bærekraftsmål og det er lagt sterkere styring på at arealbruk skal følge opp bærekraftsmålene, nasjonale miljømål og kommunens klima- og energiplan.
- FNs bærekraftsmål skal legges til grunn for all planlegging, og skal være tema fra oppstart av planarbeid til ferdig planforslag.

Klima

- Hensyn til klimautslipp er tatt inn som et eget tema i konsekvensutredning og ved vurdering av arealreserver. Dette omfatter blant annet nærhet til holdeplass for kollektiv og andre sentrale funksjoner.

- Karbonrike naturtyper som myr eller skog med høy bonitet er kartlagt og vist på eget temakart. Arealene er i hovedsak avsatt til LNFR. Flere områder som tidligere var avsatt til utbyggingsformål er endret.
- Det stilles krav til at klimahensyn kommer inn tidlig i all planlegging og at man unngår å bygge ned karbonrike naturtyper.

Utvikling av Tverlandet tettsted

- Arealformålene for Tverlandet tettsted er gjennomgått og vurdert. Planen legger til rette for en mer kompakt utvikling av Tverlandet tettsted.
- Tidligere kommunedelplan for Tverlandet inngår nå som en del av arealdelen.

Utvikling i distriktene

- Områder for spredt bolig- og fritidsbebyggelse er justert slik at områdene begrenser seg til eksisterende bosetninger og områder det er ønskelig med videre utvikling av boliger eller fritidsboliger. Det er også lagt inn noen nye områder for spredt boligbebyggelse.
- Flere områder avsatt til fritidsbebyggelse er endret til spredt fritidsbebyggelse for å legge til rette for etablering av enkelte hytter i stedet for hyttefelt med plankrav.
- På bebodde øyer på Helligvær, Bliksvær, Givær og Landegode er det innført byggegrense mot sjøen (funksjonell strandsone) for å legge bedre til rette for utvikling. I tillegg er det lagt inn områder for spredt boligbebyggelse på Helligvær og Landegode.

Satsing på kompakt by og ny bydel

- Det meste av befolkningsveksten fremover skal tas i bydel sentrum og i bydel Hernes. Det er derfor vurdert alle avsatte og ubebygde områder innenfor byutviklingsområdet. Flere av disse er nå tatt ut av arealdelen.
- Sone A er utvidet med Mørkved bydelssenter og Tverlandet bydelssenter i tillegg til bykjernen i Bodø by for å legge bedre til rette for kompakt utvikling også der.
- Bynært landbruk på Rønvikjordene sikres gjennom å tilbakeføre tidligere avsatt næringsareal til landbruk.

Sikre en god arealplanlegging knyttet til landbruk og reindrift

- Oppdatering og justering av hensynssone for landbruk for å styrke jordvernet.
- Endret formål fra fritidsbebyggelse til LNFR for flere områder på fjellet som er viktige for reinbeitedistriktene og legger ikke til rette for nye arealformål som kan komme i konflikt med reindriftsinteresser.

Naturmangfold

- Naturområder med lite eller ingen inngrep er i større grad enn tidligere vurdert som en kvalitet og verdi som man ønsker å ivareta.
- Områder med verdi for naturmangfold er vist i plankart med hensynssone naturmiljø.

Uteoppholdsarealer

- Det er utarbeidet nye kvalitetskrav for uteoppholdsarealer basert på endringer i teknisk forskrift.
- Kravet til størrelse er forenklet og det legges i større grad opp til at uteoppholdsareal kan løses på flere forskjellige måter.

Parkering

- Bestemmelsene for parkering har gjennomgått en større endring hvor blant annet minimumskravet i sone A er fjernet og det legges opp til en mer konkret vurdering av parkeringsbehovet i hver sak. Dette for å legge til rette for mindre bilkjøring og at det ikke etableres flere parkeringsplasser enn nødvendig.

Støy

- Bestemmelsene for hvordan støy behandles i arealplanleggingen er strammet inn etter at den nasjonale retningslinjen for støy ble revidert i 2021. Dette fører blant annet til strengere krav for uteoppholdsareal som vender mot støykilder, slik som trafikkert vei.

Bebyggelse og anlegg

- Det er lagt større vekt på tilpassing og videreføring både av eksisterende bebyggelse og terreng når en skal utforme ny bebyggelse.
- Det innføres blant annet krav om maksimal høyde på støttemurer og fjellskjæringer for å unngå uheldig plassering av bygg, eller valg av feil bygningstype.

Blågrønn struktur og overvann

- Det er lagt vekt på sammenheng mellom terreng- og overflateutforming, grønstruktur og overvannshåndtering. Overvann skal som hovedregel håndteres lokalt med åpne løsninger.
- Det er ikke tillatt å lukke bekker og bekkedrag. Ved nye tiltak skal det vurderes å reetablere lukkede bekker.
- I alle utbyggingsprosjekt skal blågrønn faktor legges til grunn.

Bokvalitet

- Det innføres krav om minstestørrelse og variasjon av boligstørrelser i større boligprosjekter.

- Det stilles også krav om at maksimalt antall boenheter skal fremgå av bestemmelsene i reguleringsplaner.
- Krav til sol, dagslys, utsikt og skjerming mot innsyn var tidligere ivaretatt gjennom teknisk forskrift, men etter endringer der er det nå tatt inn krav for dette i arealdelen.

2 STATUS OG FØRINGER

2.1 Status

Bodø kommunes landareal er på 1395 km² og kommunen har en kystlinje som er 802 kilometer lang. Landskapet er variert med storhavet og øyriket i vest til fjorder og fjell i øst. Nesten en tredjedel av arealet ligger under 60 meter over havet, mens en tredjedel ligger høyere enn 300 meter over havet.

Bortsett fra øyriket med Landegode som den største øya, deler de to fjordene Mistfjorden og Skjerstadvfjorden kommunen i tre deler. For å komme seg til Kjerringøy, kommunens nordlige del, er man avhengig av ferge over Mistfjorden. Over Skjerstadvfjorden er det bro over Saltstraumen og Sundstraumen for å komme til kommunens sørlige deler.

Nordøst i kommunen ligger Sjunghatten nasjonalpark og helt sør ligger Saltfjellet nasjonalpark.

Innbyggere, bebyggelse og transport

Kommunesenteret ligger ytterst på Bodøhalvøya og har samme navn som kommunen. Ca. 85 % av kommunens 53 000 innbyggere bor i byutviklingsområdet. Ut over kommunesenteret er Løding med 3 200 innbyggere og Skivika/Løpsmarka med 2 300 innbyggere de to andre tettstedene i kommunen. I tillegg er det bygdesentrum på Skaug, Kjerringøy, Saltstraumen, Misvær og Skjerstad.

Tettstedet Bodø er Nord-Norges største med over 42 000 innbyggere ifølge SSBs tettstedsdefinisjon.

Det bor ca. 40 innbyggere per kvadratkilometer i kommunen og 91 % bor i tettsteder.

Det finnes ca. 26 000 registrerte biler i kommunen hvorav de fleste av dem er dieselbiler (47 %). Elbilandelen i Bodø er på 12 % av den registrerte bilparken.

Arbeid og utdanning

Bodø har hatt en kraftig utvikling de siste årene, både i befolkning og bebyggelse. Bodø er regionsenter og fylkeshovedstad for Nordland, og har mange ansatte innenfor offentlig administrasjon (3 000). Den største gruppen sysselsatte finner man innenfor varehandel, hotell og restaurant (10 000). Bodø har universitet og politihøgskole med til sammen over 6 000 studenter. Nordlandssykehuset ligger plassert i sentrum av Bodø og har ca. 4 000 ansatte.

Det pendler rundt 2 300 personer til jobb fra Bodø til i andre kommuner, mens 3 200 pendler fra andre kommuner til Bodø kommune.

Bodø kommune har en tredeling i utdanningsnivå hvor en tredjedel har grunnskolenivå som høyeste utdanning, en tredjedel har videregående og en tredjedel har universitets- og høyskoleutdanning.

96,3 % av barn i alderen 1-5 år har plass i barnehage og 8,5 % av elever fra 1. til 10. klassesertrin har fått tilbud om skoleskyss.

Bolig og fritidsbolig

Bodø har en fordeling hvor 66 % bor i småhusbebyggelse (enebolig, tomannsbolig eller rekkehus), mens 27 % bor i leilighetsbygg. Resterende 7 % bor i annen type bebyggelse. Det bor i snitt 2,09 personer i hver bolig.

Det er ca. 2 700 hytter/fritidsboliger i kommunen. Disse ligger i stor grad spredt rundt i kommunen uten noen store hyttefelt. Det største hyttefeltet ligger på Naurstad og har rundt 80 regulerte fritidsboliger med mulighet for utvidelse med ca. 20-30 til gjennom ny regulering.

Økonomi

Bodø kommune gikk med 1660 kr i underskudd per innbygger i 2020 og hadde et driftsresultat på -0,6 %. Av utgiftene til kommunen går 32 % til helse- og omsorgstjenester, som er den klart største utgiftsposten. Grunnskole og barnehage utgjør til sammen 29 %.

2.2 Føringer

2.2.1 Nasjonale føringer

De gjeldende nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging ble vedtatt i mai 2019. De nasjonale forventningene utarbeides hvert fjerde år og gir en oversikt over mål, oppgaver og interesser som regjeringen forventer at fylkeskommuner og kommuner legger særlig vekt på i planleggingen i årene som kommer.

Regjeringen legger vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Regjeringen har bestemt at FNs bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer.

De nasjonale forventningene og FNs bærekraftsmål er bruket som et gjennomgående tema i kommuneplanens arealdel slik at planen i stadig større grad blir et verktøy for å håndtere utfordringene og bidra til at bærekraftsmålene oppnås.

I tillegg har også andre nasjonale forskrifter, retningslinjer og veiledere vært førende for arbeidet ut i fra tema og type utredning. Det nevnes endring i teknisk forskrift, veileder om funksjonell strandsoneplanlegging og veileder for spredt bebyggelse i LNFR-områder som viktige nasjonale føringer for denne arealdelen.

2.2.2 Regionale føringer

Gjeldende fylkesplan for Nordland ble vedtatt i 2013.

Planen har tre hovedmål:

- Livskvalitet
- Livskraftige lokalsamfunn og regioner
- Verdiskapning og kompetanse

Kommuneplanens arealdel følger opp målsetningene i den regionale planen og overfører disse til kommunens samfunnsutvikling og arealbruk. Blant annet sier fylkesplanen at Bodøs rolle som fylkessenter, universitetsby og motor i nordområdesatsingen skal styrkes. Samt at arealforvaltningen i Nordland skal være bærekraftig og gi forutsigbare rammer for næringslivet og befolkningen. Forvaltningen skal skje på grunnlag av kunnskap og oppdaterte kommuneplaner.

Fylkesplanen er under revisjon og revidert fylkesplan vil bli tatt i bruk, når den er vedtatt. Bodø kommune vil gi innspill til dette arbeidet og også uttalelse når nytt planforslag legges på høring.

2.2.3 Lokale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel har som visjon at vi skal være en «attraktiv hovedstad i nord». I dette ligger det at Bodøsamfunnet må være våkent og fremtidsrettet. Vi må sette mennesket i sentrum og bruke teknologi for å forbedre livskvaliteten til innbyggerne.

Bærekraftig utvikling og endringer skjer gjennom involvering og dialog og Bodø skal ta sin rolle for gjennomføringen av det grønne skiftet. Fremtidens Bodø skal skapes i samarbeid mellom kommune, innbygger, næringsliv, institusjoner og frivillige.

Bodøsamfunnet skal være attraktivt å bo og leve i. Det skal ikke bare være fokus på sentrum, men også legges til rette for at kommunen har levedyktige bygder og øysamfunn. Trivsel, trygghet og inkludering skal ligge til grunn for de som ønsker å etablere seg i kommunen.

Den fysiske utviklingen av kommunen skal skje innenfor rammene av klima og miljøhensyn.

Kommuneplanens samfunnsdel ble rullert samtidig med kommuneplanens arealdel og vedtatt i slutten av 2021.

I tillegg til målene i samfunnsdelen har også flere andre kommunale planer og dokumenter innvirkning på arealbruken i kommunen. Noen av disse planene er nye i planperioden eller rulleres samtidig med prosessen med kommuneplanens arealdel. Det nevnes her spesielt Bodøs klima- og energiplan (gjeldende), barnehage- og skolebehovsplan (rulleres), boligplan (rulleres) og byanalysen (gjeldende).

2.2.4 Vedtak Kommuneplanens arealdel

2.2.4.1 Oppstart - Bystyrets vedtak i møte 29.10.2020

- 1. Bystyret vedtar oppstart av planarbeid med rullering av kommuneplanens arealdel, jf. plan- og bygningsloven § 11-12.*
- 2. Bystyret vedtar oppstart av planarbeid med rullering av kommunedelplan for Tverlandet, jf. plan- og bygningsloven § 11-12.*
- 3. Bystyret vedtar utlegging av forslag til planprogram på høring og offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 11-13.*
- 4. Nytt avsnitt under Denne rulleringen s17: På oppdrag fra Bodø kommune har Statens Vegvesen utarbeidet en byanalyse som viser hvordan Bodø kan nå nullvekstmålet i personbiltrafikk frem mot 2033. Analysen viser at en kompakt byutvikling er det viktigste bidraget til å nå nullvekstmålet. Funnene i byanalysen vil bli lagt til grunn for arbeidet med ny arealdel.*
- 5. Ny setning under Bedre og mer forutsigbar styring av arealbruken, under avsnittet I rulleringen s 18: Området på Rønvikjordene merket N1, samt næringsareal på Lille Hjartøya, skal vurderes tilbakeført til LNFR. Området O1 på Rønvikjordene vurderes omgjort fra offentlig formål til næringsformål.*

2.2.4.2 Planprogram - Bystyrets vedtak i møte 25.03.2021

Bystyret vedtar å fastsette planprogram for kommuneplanens arealdel 2022 – 2034, datert 14.02.2021.

Vedtaket fattes i henhold til plan- og bygningslovens § 11-13

Bodø skal være en by for alle. Den kraftige prisveksten på boliger bidrar til økt ulikhet og hever terskelen for å komme inn på boligmarkedet. I arbeidet med ny arealdel skal det vurderes hvorvidt, og eventuelt på hvilken måte, kommunen kan bidra til sosial boligbygging ved å stille krav i reguleringsplaner.

2.2.4.3 Høring og offentlig ettersyn – bystyrets vedtak i møte 09.12.2021

Forslag til kommuneplanens arealdel 2022 – 2034 legges ut på offentlig ettersyn og sendes på høring. Planforslaget er vist på plankart datert 04.11.2021, planbestemmelser datert 04.11.2021 og planbeskrivelse datert 04.11.2021.

Vedtaket fattes med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-14.

Bystyret varsler oppstart av prosess for å vurdere om to akvakulturområder i Helligvær kan legges inn, jf. innspill fra Vestfjord Marine

Tillegg til bestemmelsenes §§ 2.2. og 15.3.1: Det tillates ikke etablering av ny dagligvarehandel i Indre Havn (Rønvikleira)

For Lille Hjartøya sendes planen på høring med to alternativer - ett som viderefører gjeldende arealformål, og ett med tilbakeføring til LNFR.

Oppheving av reguleringsplaner tas som egen prosess og henvisning til dette i bestemmelsene (§ 1.1.2 og § 19) tas ut før planforslaget sendes på høring og offentlig ettersyn.

2.2.4.4 Endelig vedtak – bystyrets vedtak i møte 16.06.2022

1. Bystyret vedtar Kommuneplanens arealdel 2022 – 2034 slik den fremkommer av plankart datert 09.05.2022, samt bestemmelser og planbeskrivelse datert 09.05.2022. Vedtaket gjelder ikke de deler av planen som omhandler akvakulturområde i Breisundet i Helligvær hvor det foreligger innsigelser. Vedtaket fattes med hjemmel i plan- og bygningslovens §§ 11-15 og 11-16, første ledd.

2. Bystyret vedtar å sende innsigelsene fra Statsforvalteren i Nordland og Fiskeridirektoratet til Kommunal- og distriktsdepartementet dersom meklingsprosessen ikke fører frem. Vedtaket fattes med hjemmel i plan- og bygningslovens § 5-6.

3. Bystyret vedtar å oppheve Kommunedelplan for Tverlandet, planID KDP13. Vedtaket fattes med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-17.

4. Dersom Bergmesteren ikke gir konsesjon for dolomittutvinning i Kvitberget ved Ljøsenhammeren i Skjerstad, skal området tilbakeføres til LNFR.

2.2.5 Andre politiske vedtak

Under arbeidet med kommuneplanens arealdel har det vært seks politiske vedtak som i tillegg til behandling ved oppstart, fastsetting av planprogram og vedtak om høring og offentlig ettersyn og endelig vedtak av arealdelen har lagt føringer for planen.

2.2.5.1 Plan for videre arbeid med avhending av kommunal eiendom

Den 29.10.2020 vedtok bystyret en liste over kommunale eiendommer som skal selges og vurderes for salg. I påvente av ny kommuneplanens arealdel skal kommunen være varsom med å avhende areal i ytterkantene av byutviklingsområdet, der utbygging kan være i strid med målsettingen om kompakt og bærekraftig byutvikling.

Vedtaket har hatt betydning for vurderinger gjort opp mot arealreserver og utbyggingsområder.

2.2.5.1 Avklaring av rammer for planlegging av Parkveien 51

Plan- og miljøutvalget vedtok i sitt møte den 14.10.2020 et Parkveien 51 kan endre bruk fra offentlig/privat tjenesteyting til bolig, næring og kontor. Eksisterende hovedbygning skal vernes og inngå i den fremtidige utnyttelsen av eiendommen og det tillates økt arealutnyttelse og byggehøyde på maksimalt 4 – 5 etasjer. Den nye bebyggelsen skal danne en overgang mellom skalaen i bebyggelsen på Bryggeritomta og i Plysbyen.

Vedtaket er fulgt opp i kommuneplanens arealdel.

2.2.5.2 Tilrettelegging for akvakultur i Breisundet, Helligvær

Bodø bystyre vedtok i sitt møte den 04.02.2021 at tilrettelegging for akvakultur i Breisundet i Helligvær skulle tas med i arbeidet med ny kommuneplanens arealdel. Dette førte til at varsel om oppstart ble sendt på nytt til berørte myndigheter, lag- og foreninger, næringsliv mv.

Planprogrammet ble oppdatert og akvakulturområdet er vurdert til å kunne få vesentlige negative konsekvenser for miljø og samfunn. Allikevel er område lagt inn i planen da det er viktig å legge til rette for næringsutvikling og bosetting i distriktene.

2.2.5.3 Videre arbeid med detaljregulering for Bunesåsen, Tverlandet

Plan og miljøutvalget vedtok i møte den 10.03.2021 at forslagsstiller kunne gå videre med planlegging av et større boligområde nord for Tverlandet tettsted. Det ble gitt rammer for planarbeidet.

Vedtaket med rammer for utviklingen er fulgt opp i plankart og bestemmelser i arealdelen.

2.2.5.4 Prinsipper for avfallshåndtering i indre bykjerne

I bystyrets møte den 17.06.2021 ble det vedtatt at offentlig gategrunn eller plass kunne benyttes til å løse privat håndtering av husholdningsavfall i indre bykjerne dersom gitte kriterier er innfridd eller innfris.

Prinsippene og kriteriene er innarbeidet i bestemmelsene til arealdelen hvor det åpnes for at dette gjelder i sone A (bykjernen, Mørkved bydelscenter og Tverlandet bydelscenter).

2.2.5.5 Nytt stadion for Bodø/Glimt på Rønvikjordene

Etter forespørsel fra fotballklubben Bodø/Glimt ble det fremmet sak til politisk behandling om klubben kunne gå videre med planlegging av nytt stadion på Rønvikjordene. Plan- og miljøutvalget vedtok i møtet den 13.10.2021 at klubben ikke kunne gå videre med planlegging av nytt stadion på arealet avsatt til næringsformål. Dette arealet skal vurderes tilbakeført til landbruksformål og arealet som er avsatt til offentlig/privat tjenesteyting på Thalleåkeren skal vurderes omgjort til næringsformål. Dette følger opp fastsetting av planprogrammet.

På bakgrunn av dette er området for næringsbebyggelse avsatt til landbruksformål (LNFR), mens arealet på Thalleåkeren er avsatt til kombinert formål med offentlig/privat tjenesteyting, næring og idrettsformål.

2.3 Utredninger og rapporter til planarbeidet

- Utredning og vurdering av eldre planer
- Utredning og vurderinger av arealreserver og avsatte utbyggingsområder
- Konsekvensutredning av innspill til planen
- Risiko- og sårbarhetsanalyse
- Arealregnskap

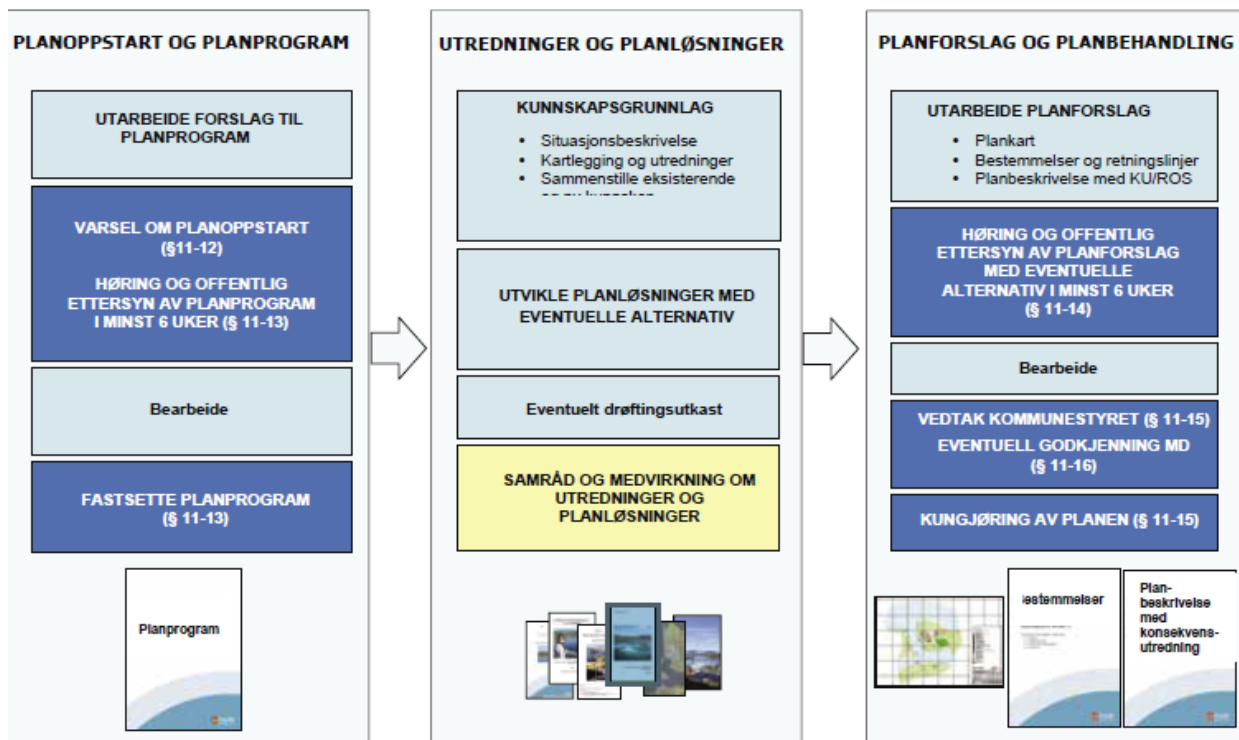
3 PLANPROSESS OG ARBEIDSFORM

Plan- og bygningsloven pålegger kommunene å vurdere behovet for revisjon av kommuneplanen en gang i hver kommunestyreperiode. Kommuneplanens arealdel ble sist vedtatt av bystyret i juni 2018. Det er stor aktivitet på mange områder i Bodø, og det er derfor behov for å rullere kommuneplanens arealdel i hver fireårsperiode.

3.1 Organisering

Planprosessen er gjennomført i tråd med de krav som er fastsatt i plan- og bygningsloven når det gjelder varsel om oppstart av planarbeid, samt høring/fastsetting av planprogram og høring av planforslag. Arbeidet med kommuneplanen er organisert slik at bystyret er den øverste beslutningsmyndighet og fastsetter planprogrammet og endelig arealdel.

Kontor for Byutvikling har hatt ansvaret for å lede prosessen og utformet plandokumentene. Andre avdelinger og kontorer i kommunen har bidratt innenfor sine respektive fag- og ansvarsområder.

Figur 1: Planprosess ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel

3.2 Prosess og medvirkning

Oppstart

Oppstart av kommuneplanarbeidet ble varslet den 07.11.2020. Det ble opprettet egen side på kommunens nettsider for prosessen. Administrasjonen presenterte planarbeidet for regionalt planforum den 18.11.2020. Det ble avholdt møter med kommunedelsutvalgene og åpne informasjonsmøter delt opp for de ulike kommunedelene i løpet av november måned 2020:

- Tverlandet – 11. november
- Nordsia og Kjerringøy – 12. november
- Skjerstad – 18. november
- Saltstraumen – 19. november
- Væran – 25. november
- Bodø by – 26. november

Frist for å komme med innspill til kommuneplanarbeidet var satt til 4. januar 2021.

Det kom inn 80 innspill til arbeidet. Det er vurdert 59 konkrete arealinnspill. I tillegg er akvakultur i Breisundet, arealformål på Lille Hjartøy og arealformål på Rønvikjordene vurdert.

Byutvikling har også hatt en rekke dialogmøter med ulike fagkontor internt i kommunen, interesseorganisasjoner, næringsaktører, samt offentlige myndigheter.

Høringsperioden

Planforslaget ble sendt på høring og offentlig ettersyn i perioden 08.01.2022 – 20.02.2022.

Alle plandokumentene var tilgjengelig på kommunens nettside. Hoveddokumentene var tilgjengelig i trykket form på Rådhuset, Stormen bibliotek, nærmiljøkontoret i Saltstraumen, på Tverlandet og på Kjerringøy samt servicetorget i Misvær. I løpet av høringsperioden ble det avholdt møter med kommunedelsutvalgene samt digitale folkemøter med fokus på de ulike kommunedelene:

- Kjerringøy og Nordsia – 18. januar
- Saltstraumen – 19. januar
- Væran – 20. januar
- Skjerstad – 20. januar
- Tverlandet – 26. januar
- Bodø by – 27. januar

Frist for å komme med uttalelser til planforslaget var satt til 20. februar 2022.

Det kom inn over 150 uttalelser til planforslaget. Statsforvalteren i Nordland, Fiskeridirektoratet og Avinor hadde innsigelser til planforslaget.

Alle uttalelser ble gjennomgått, oppsummert og kommentert. Det kom mange konstruktive merknader som førte til endringer etter høring både i bestemmelsene, plankartet og i andre plandokumenter. Alle endringene fremgår av eget endringsnotet etter høring.

Innsigelser

Det kom fem innsigelser til planforslaget:

Innsigelsesmyndighet	Innsigelsen	Begrunnelse	Løsning
Statsforvalteren i Nordland	Innsigelse til avsatt boligområde B9 på Tverlandet (tidligere Maurtua barnehage). Kommunen har ikke ivaretatt sammenhengende grønnstruktur som er viktig for barn og unges interesser	Barn og unges interesser, grønnstruktur	Satt inn bestemmelse om at sammenhengende grønnstruktur gjennom B9 skal ivaretas ved regulering
Statsforvalteren i Nordland	Areal avsatt til LNFR spredt bolig omfatter areal med registrerte	Naturmangfold, reindrift, landbruk	Det ble gjennomført ny vurdering knyttet

	<p>naturtyper, viktige hekkeområder for truede arter og dyrka jord. I tillegg grenser noen av områdene til flytt- og trekkleier for reindrift</p> <p>Manglende bestemmelser for areal til spredt boligbygging (LSB) utfra landbruksinteresser og hensynet til jordvern og reindrift</p>		<p>til registrerte naturtyper og truede arter. Justering av soner for spredt boligbygging og bestemmelser som bedre sikrer landbruksinteresser og jordvern ble satt inn</p>
Statsforvalteren i Nordland	Innsigelse av hensyn til sjøfugl og naturtyper. Mener området er uegnet til akvakultur	Naturmangfold	Ingen løsning. Næringsutvikling og bosetting på Helligvær står mot hensynet til naturmangfold
Fiskeridirektoratet	Fremmer av hensyn til kysttorsken innsigelse. Mener området er uegnet til akvakultur	Fiskeriinteresser, naturmangfold	Ingen løsning. Næringsutvikling og bosetting på Helligvær står mot hensynet til naturmangfold og fiskeriinteresser
Avinor	Manglende kart over fremtidig lufthavn for byggerestriksjoner, feil i kart og manglende henvisning i bestemmelsene	Lufthavn hensyn	Nye og riktige kart kom på plass og henvisning i bestemmelsene ble oppdatert

Innsigelsen fra Avinor ble løst med direkte dialog mellom kommunen og Avinor, mens det ble avholdt dialogmøte mellom kommunen, Statsforvalteren og Fiskeridirektoratet den 25. april. Etter dialogmøtet ble løsningsforslag sendt til Statsforvalteren for boligområdet B9 på Tverlandet og innsigelsen knyttet til spredt boligbygging. Man ble ikke enige om løsning for innsigelsene som omhandlet område for akvakultur i Breisundet i Helligvær. Innsigelsene om Breisundet ble derfor først behandlet i meklingsmøte den 14. juni 2022. Partene kom ikke til en omforent løsning og saken ble derfor sendt til endelig beslutning og avgjørelse av Kommunal- og distriktsdepartementet.

Kommunal og distriktsdepartementets avgjørelse

Saken ble oversendt til departementet den 21. desember 2022. Møte om saken ble avholdt 22. februar 2023 med representanter fra Bodø kommune, Statsforvalteren i Nordland, Nordland fylkeskommune, Miljødirektoratet, Fiskeridirektoratet, Klima- og miljødepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet.

Etter lang behandlingstid hos kommunal- og distriktsdepartementet kom de til en avgjørelse den 1. juli 2024:

«Etter ei samla vurdering der omsynet til akvakulturnæringa sitt behov for tilstrekkeleg areal til akvakultur og Bodø kommune sitt ønske om å sikre næringsaktivitet ved Helligvær er veid mot omsyn til marint naturmangfald og sjøfugl, har departementet kome til at det nye området for akvakultur ved Breisundet kan godkjennast. Departementet viser til at det går fram av konsekvensutgreiinga at viktig naturmangfald ved Breisundet knytt til beite, hekke- og oppvekstområde for sjøfugl og marine naturtypar kan bli negativt påverka av akvakulturverksemda. Departementet legg til grunn at avbøtande tiltak for å redusere mogleg negativ påverknad på sjøfugl og det marine miljøet blir følgt opp med vilkår, mellom anna om overvaking av sjøfugl og tidsavgrensa løyve, i samband med behandling av løyve etter akvakulturlova.

På bakgrunn av tilrådinga frå Nærings- og fiskeridepartementet vert det gjort ei tilføyning i føresegna til kommuneplanen om at det ikkje er tillate å etablere akvakulturanlegg for torsk i gyteområde for torsk.»

Vedtaket:

«Med heimel i plan- og bygningslova § 11-16 godkjenner Kommunal- og distriktsdepartementet nytt område for akvakultur i Breisundet ved Helligvær i kommuneplanens arealdel for Bodø kommune.

Føresegna § 10.5 Akvakultur får følgande tilføyning :

Det er ikkje er tillate å etablere akvakulturanlegg for torsk i gyteområde for torsk, jf. plan- og bygningslova 11- 11 nr. 7.

For akvakulturområdet ved Breisundet skal vilkår om overvaking av sjøfugl og vurdering av tidsbegerensa løyve og andre avbøtande tiltak følgjast opp i samband med handlinga av løyve etter akvakulturlova.»

Vedtaket innebærer at område for akvakultur i Breisundet legges inn i planen og bestemmelsene oppdateres i tråd med vedtaket.

3.3 FNs bærekraftsmål

Implementering av FNs bærekraftsmål er et av hovedmålene ved rullering av kommuneplanens arealdel. Det har vært et gjennomgående tema gjennom hele planprosessen og det har vært et mål å få frem hvordan dette er ivaretatt gjennom forslag til ny arealplan.

Alle 17 bærekraftsmål må sees i sammenheng, og er på ulik måte relevant for arbeidet med kommuneplanens arealdel. Noen av målene har likevel større betydning for arealplanlegging. Det er med bakgrunn i dette vurdert hvilke mål og delmål som er mest aktuell for arbeid med kommunal planlegging. Resultatet er et utvalg på 40 delmål. Våren 2021 ble det gjennomført en workshop der alle avdelinger i kommunen var representert. Her ble de utvalgte delmålene prioritert ut fra følgende kriterier:

- Hvor relevant er delmålet for Bodø kommune?
- Er dette et satsningsområde for Bodø kommune?
- Er dette et delmål der vi i Bodø har spesielle utfordringer?
- Delmål der vi har stort forbedringspotensial
- Delmål der vi har stor mulighet til å påvirke gjennom arealplanlegging.

Det er med bakgrunn i dette prioritert 7 hovedmål og 16 delmål. I gjennomgang av innholdet i planen (kap. 4) er det referert til relevante hovedmålene for hvert tema. I kapittel 8, *Samlede virkninger av planen* er det en detaljert beskrivelse av hva de ulike delmålene betyr for Bodø kommune og hvordan vi gjennom kommuneplanens arealdel skal bidra til å nå disse.

4 INNHOLDET I KOMMUNEPLANENS AREALDEL

4.1 Innledning

Arealpolitikken gir føringer for bruk og vern av de fysiske omgivelsene våre. Beslutninger om arealbruk må være langsiktige og forutsigbare for befolkningen og næringslivet. Arealbruken styres gjennom plan- og bygningsloven der kommunen er planmyndigheten. Statlige og regionale myndigheter har gjennom regionale planer, særlover og av hensyn til vesentlige statlige og regionale interesser, muligheter til å stoppe kommunens beslutninger om arealbruk. Kommunenes arealpolitikk må derfor utformes i samspillet mellom myndigheter, grunneiere, befolkningen og næringslivet. Åpne og inkluderende planprosesser er viktig for å få til et konstruktivt samspill og endring i arealbruk basert på samfunnsutviklingen.

Bodø kommunes areal består i hovedsak av «grønne» og «blå» arealer. Planen legger til rette for at næringer som er avhengige av naturen og naturressursene har forutsigbare rammer for sin virksomhet. Dyrka og dyrkbar mark skal ikke bygges ned og viktige

naturområder både på sjø og på land sikres gjennom formål, hensynssoner og bestemmelser. Bebygde områder begrenses til eksisterende tettsteder og bygder.

Med flyttingen av flyplassen får Bodø en ny bydel, bydel Hernes. Mesteparten av befolkningsveksten fremover skal tas i bydelene Sentrum og Hernes. Dette gjør at det ikke skal utvikles nye utbyggingsområder innenfor byutviklingsområdet. Store arealreserver som har vært avsatt i tidligere arealdeler er tatt ut. Områder som allerede er under planlegging og gjennomføring vil kunne utvikles fremover. Dette omfatter Hunstad sør og Bodøsjøen.

Denne kommuneplanen har en tidshorisont på 12 år, men har blitt revidert i hver valgperiode. Revidering av kommuneplanens arealdel i hver valgperiode er positivt fordi det gir sittende kommunestyre mulighet til å legge føringer for arealbruk i tråd med sin politikk. Dette vil styrke forankringen blant beslutningstakerne. Jevnlig revidering betyr også at kommunen kan justere arealplanen i forhold til behov relativt raskt. Det er derfor ikke nødvendig å ha store arealreserver som legger unødig begrensning og beslag på areal.

4.2 Samordnet areal- og transportplanlegging

Bodø er en båndby som strekker seg mellom Bodømarka og sjøen. Dette gir en utstrakt by med en klar hovedakse langs Riksvei 80.

Byutviklingsområdet strekker seg fra Løpsmark, via sentrum og Rønvik, til Mørkved. Tverlandet tettsted regnes også som en del av byutviklingsområdet. Ca. 85 % av kommunens befolkning bor i byutviklingsområdet. Innenfor byutviklingsområdet legges det til rette for at folk skal velge andre transportmidler enn personbil. Sammen med Nordland Fylkeskommune legges det til rette for et effektivt og miljøvennlig busstilbud mellom bydelene og til viktige målpunkter. Nye sykkelveier samt tilrettelegging i vei- og gatenettverket for syklistene gjør at sykkel kan være et foretrukket fremkomstmiddel. Bodø har et relativt flatt terreng, men har samtidig mye vær og vind som gjør gange og sykling utfordrende i perioder. Det er derfor viktig med god drift og vedlikehold av fortau og sykkelveier slik at de kan benyttes hele året.

For de som er avhengige av å benytte bil slike som serviceyrker, varelevering/-henting, forflytningshemmede ol. legges det til rette for korttidsparkering både i bolig- og næringsprosjekter. I den tettste byen kan også offentlig gategrunn benyttes. Langtidsparkering skal skje i parkeringsanlegg og større parkeringsplasser, mens korttidsparkering skjer på skiltede og/eller oppmerkede parkeringsplasser eller vareleveringssoner langs gate eller vei.

Utenfor byutviklingsområdet er det bygder som er avhengige av et velfungerende veinett og bebodde øyer som er avhengige av et velfungerende båttilbud. Det er ønskelig å legge til rette for utvikling i distriktene av kommunen og utviklingen skal konsentreres til de etablerte områdene. Dette for å kunne legge bedre til rette for sosial og teknisk infrastruktur.

Gjennom Bypakke Bodø, andre samarbeidsprosjekter og planer jobbes det kontinuerlig med oppgradering og endring av veinettet for å fremme kollektiv, sykkel og gange. Det legges også til rette for at bildelingsordninger og mikromobilitet kan løse deler av dagens transportbehov slik at veldig mange ikke trenger å eie egen bil. Gjennom disse virkemidlene kan man få ned personbiltrafikken, oppnå bedre luftkvalitet og mer trafiksikre områder som igjen gir større mulighet for bedre boforhold og byliv.

Jernbanen, RV 80, Bodø Lufthavn og Bodø havn er hovedelementene i det regionale, nasjonale og internasjonale transportsystemet for kommunen og regionen.

Bodø er et knutepunkt i regionen spesielt for persontransport, men også for gods. Dette videreutvikles og med flyttingen av flyplassen og etablering av nytt havneavsnitt gir dette kommunen muligheter for å styrke sin posisjon som et viktig logistikknutepunkt nasjonalt og internasjonalt.

4.3 Kompakt og miljøvennlig byutvikling

4.3.1 Ny bydel - Ny flyplass – smart Bodø

Ny flyplass

I årene fremover skal det bygges en ny lufthavn 900 m sørvest for dagens lufthavn. Forsvarets hovedflystasjon avvikles i Bodø og flyttes til Ørlandet.

Hernes – den nye bydelen i Bodø

Forsvaret og dagens lufthavn etterlater seg et område på omtrent 5000 daa. Det gir Bodø en mulighet til å utvikle byen videre sørvestover sør for Olav Vs gate. Bydelen skal planlegges for bygging av omtrent 15 000 boliger og etablering av 20 000 arbeidsplasser.

Som i resten av byområdene i Bodø skal utvikling av denne bydelen ha fokus på kompakt by der jobb, skole og andre dagligdagse gjøremål skal være i kort avstand til hjemmet. I tillegg

skal det være kort vei til uteområder, parker og andre offentlige møteplasser.

Boligprosjekter skal også stimuleres til å tilby et mangfold av boligtyper tilpasset ulike familiestørrelser og brukergrupper. Dette er med på å skape gode og trygge bomiljø, og det skal være attraktivt å forflytte seg i byområdene til fots, på sykkel eller kollektivt.

Den nye bydelen skal kobles sammen eksisterende byområder og sammen skape en by basert på kompakt og bærekraftig byutvikling med fokus nullutslipp, fornybare ressurser og energikilder. Boliger skal være skjermet for framtidig naturhendelser og byområdene skal ha soner skjermet for vær og klimaendringer.

Det er utarbeidet en egen kommunedelplan for Hernes.

Smart City – Smart Bodø

Begrepet Smart City er blitt mye brukt de siste årene, men har ikke en bestemt definisjon. Smart City som visjon knytter seg som oftest til effektiv og miljøvennlig byutvikling i hovedsak ved hjelp av teknologiske løsninger i samspill med informasjonsteknologi. Ved hjelp av innhenting av samtidsdata fra it-systemer og innbyggere vil man bedre kunne kontrollere og analysere prosessene i byen. Disse dataene blir videre benyttet til å utvikle byen til en effektiv, kostnadsbesparende og miljøvennlig by. Figur 2 viser en skjematisk framstilling med mulige teknologiske løsninger i «Smart Bodø».

SMART BODØ

Figur 2: Skjematisk fremstilling av teknologiske løsninger tilknyttet Smart Bodø

Bodø kommune har sin egen Smart City-strategi gjennom prosjektet Smart Bodø. I dette prosjektet har man lagt til grunn en bred tolkning av Smart City-begrepet med en internasjonalt anerkjent modell i bunn (figur 3), og der alle prosjekt skal bidra til det grønnes skiftet. Mennesket skal stå i fokus og prosjekter i Smart Bodø skal stimulere kreativitet og innovasjon ved hjelp av medvirkning av byens innbyggere, men også i næringslivet. Basert på å planlegge og bygge en helt ny bydel i tilknytning til eksisterende byområder, gis det store muligheter til forskning og utvikling av teknologier og gjerne i forbindelse med byutvikling.

En stor brikke innenfor smart cities handler om å legge til rette for en bærekraftig byutvikling hvor det satses blant annet på nye energiformer og nullutslippsbygg for å redusere klimagassutslipp. Innenfor smart levemåte inngår tilrettelegging for folkehelse, opplevelser, kulturliv og gode offentlige arenaer til det sosiale liv. Nært tilknyttet til folkehelse er smart mobilitet og infrastruktur som handler om å legge til rette for gange og sykkel. En annen viktig del av dette dreier seg om å gjøre kollektivtransport mer attraktivt, og mer aktuelt enn privatbilbruk. Her inngår bruk av intelligente transportsystemer (ITS) som gjør det lettere for innbyggere å ta i bruk kollektive reisemetoder, og selve driften av kollektivsystemet.

Smart Bodø

Figur 3: Modell for tilnærmingen til Smart City i prosjektet Smart Bodø

I Bodø operasjonaliserer vi «det grønne skiftet» gjennom en rekke av våre satsingsprosjekter. «Zero emission neighbourhoods» (ZEN – nullutslippsnabolag) hvor Bodø

er et av 7 pilotområder i Norge, Førerløse busser (drevet av elektrisitet) samt E – lighthouse (energiøkonomisering og fornybar energi) er tre internasjonale prosjekter som Bodø er dypt involvert i. På nasjonalt plan samarbeider vi med de andre store byene i landet som Oslo, Trondheim og Stavanger innenfor en rekke prosjekt knyttet til samferdsel. Det dreier seg blant annet om bærekraftig logistikk og renovasjonsløsninger. Utover dette har kommunen en rekke prosjekter gående i de ulike avdelingene. Dette gjelder alt fra utnyttelsen av velferdsteknologi i helse og omsorg, til innføring av IKT basert læring i oppvekst og kultur, til en rekke digitaliseringsprosjekt blant annet innenfor teknisk avdeling.

4.3.2 Grønnstruktur, parker og byrom

Bodøs nærhet til marka og fjorden gir store muligheter for bynære natur- og friluftsopplevelser. Større og mindre grøntområder, elver og bekkedrag, grøntdrag og innslag av trær og vegetasjon langs veier, gater og byrom har stor visuell, rekreativ og økologisk betydning. Befolkningsvekst og fortetting i byutviklingsområdet medfører økt utbyggingspress på både grønnstrukturen og vannveier.

Gjennom kommunens Grønnstrukturplan og Handlingsplan for parker og byrom styres det hvordan grønnstrukturen skal bevares og videreutvikles.

Hensikten med grønnstrukturplanen er å bevare og videreutvikle byens grønnstruktur innenfor byutviklingsområdet i en situasjon med forventet befolkningsvekst og fortetting.

Grønnstrukturen er viktig for alle. Spesielt for barn, unge, eldre og andre som er mindre mobile enn øvrige innbyggere, og som er avhengig av gode nærmiljø og trygge ganglinjer mellom uterommene for å være ute og i aktivitet. Målet er at beboere skal ha en park eller tilgang til grøntområder innenfor 200 meter fra der de bor.

Handlingsplanen for parker og byrom tar prinsippene i grønnstrukturplanen videre og definerer tiltak og rekkefølge for de større parkene og byrommene.

I planperioden vil det skje mye i Bodø sentrum i forhold til tilrettelegging for uteopphold og det å skape en triveligere by. Det kan nevnes opprusting av Storgata mellom torget og Bankgata, opprusting av Hundholmen plass, opprusting av Nedre torg, Kulturhavna-prosjektet og opprusting av Sjøgata.

4.3.3 Klimatilpasning

Klimatilpasning omhandler vurderinger og tiltak for å tilpasse natur og samfunn til effektene av nåværende eller framtidig klima, for å forebygge mot uønskede virkninger eller dra nytte av fordelene.

Klimatilpasning er relevant for arealplaner hvis de berører interesser eller verdier som kan påvirkes av klimaendringer. I praksis betyr dette at temaet vil være relevant for de aller fleste planer – men det vil variere hvor stor betydning tilpasning vil ha.

Når man vurderer hvordan ulike arealer bør benyttes, er det viktig å ta hensyn til klimaendringer. Det er også viktig å se bruk av ulike arealer i sammenheng. En hensiktsmessig planlegging av grønnstruktur i byer kan for eksempel redusere problemer

som følge av intens nedbør. Også når natur brukes som forebyggende element, er det viktig å se ulike arealformål i sammenheng. Kommuneplanens arealdel er viktig for klimatilpasning som miljøhensyn.

Nordland har fått sin egen klimaprofil. Klimaprofil Nordland viser hva slags klima som venter oss i tida som kommer, og vi kan forvente et våtere og varmere klima. Den viser blant annet at det blir stadig viktigere å planlegge for riktig lokalisering av nye utbyggingsområder.

Klimaendringene gjør seg gjeldende i stadig økende grad, og vil slå ulikt ut i ulike deler av landet. I løpet av dette århundret er det beregnet at temperaturen i Nordland vil øke med ca. 5 grader, og mest om vinteren. I tillegg vil nedbørsmengden øke med ca. 15 %, og intensiteten i nedbøren vil øke. Dette vil føre til at regnflommene i lavtliggende kystnære vassdrag blir større. Økt forekomst av intens nedbør lokalt øker sannsynligheten for flom i tettbygde strøk og i små bratte vassdrag, som raskt reagerer på regn. Mindre bekker og elver kan finne nye flomveier. Samtidig vil gradvis reduserte snømengder føre til at omfanget av snøsmelteflommer avtar.

Dette gjelder først og fremst jordskred, flomskred, og sørpeskred. Det er derfor grunn til økt aktsomhet mot disse skredtypene.

Havnivået vil stige, både som følge av avsmelting av is og fordi temperaturen i havet øker. På grunn av at landhevingen er forskjellig i ulike deler av fylket, forventes havnivåstigningen for perioden 2081-2100 å ligge på 16 - 54 cm. Stormflo og bølger vil slå lengre inn på land. Bebyggelse og infrastruktur der det så langt ikke er registrert skade vil dermed kunne bli rammet.

Kommunen har kartlagt konsekvenser av økt havnivå og stormflo. Planen legger føringer for hvor høyt over havet bebyggelse kan plasseres og gir krav til håndtering av overvann i utbyggingsprosjekter. Tiltak i utsatte områder skal ikke skje før sikkerheten er grundig utredet.

4.4 Bodø sentrum

Utviklingsstrategi

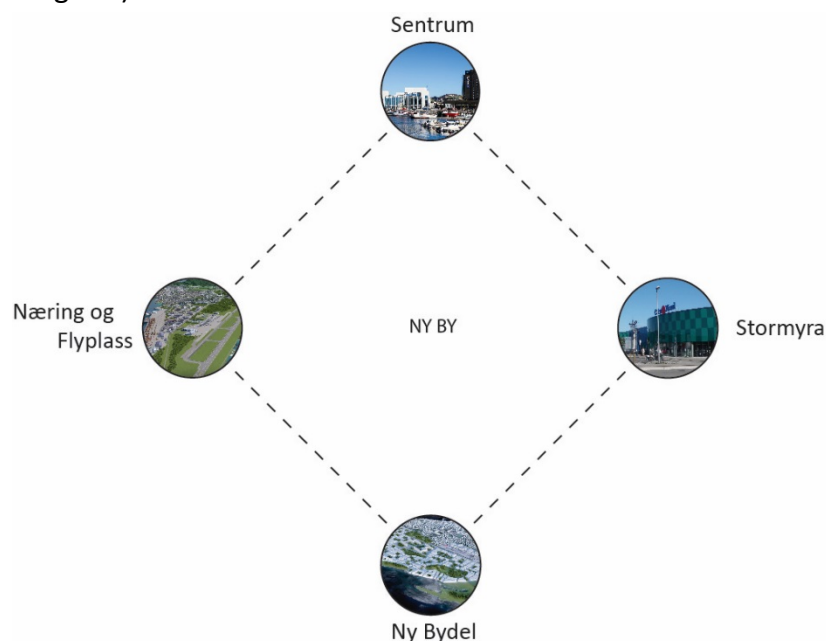
Bodø har utviklet seg fra 1800-tallets havneby til å bli en liten storby i norsk målestokk. Det har tatt over 200 år å bygge byen slik den fremstår i dag. Med fortsatt positiv befolkningsutvikling, vil det være behov for flere nærings- og boligområder. Hvor andre byer

i vekst er nødt til å utvide bygrensene, har Bodø fått muligheten til å «vokse innover» ved å transformere arealet på flyplassen.

Etter flytting av flyplassen i Bodø gjøres et areal tilsvarende hele dagens sentrum tilgjengelig for byutvikling. Dette arealet skal utvikles i sammenheng med eksisterende bebyggelse og gis funksjoner som byen ikke har i dag eller som komplementerer dagens funksjoner. Området skal fremstå som en videreutvikling av byen og et av de viktigste momentene blir hvordan sentrums ulike områder kan knyttes sammen og fungere som helhet. Infrastruktur både for varer, tjenester og personer er en av nøklene i denne sammenhengen.

Sentrum bydel kan i dag sies å ha to ulike områder, eksklusive boligområdene; Bykjernen og Stormyra. Når byen skal utvikles videre er utgangspunktet at sentrum bydel samt den nye bydelen vil få fire hovedområder. Bykjernen og Stormyra utvikles videre, mens den nye flyplassen kan ses i sammenheng med muligheten for å etablere en havn på Langstranda. På den måten vil man kunne etablere et intermodalt knutepunkt hvor ulike typer næring og industri kan etablere seg. Mot Bodøsjøen vil det være mulig å få til en bolig- og byutvikling som benytter moderne kunnskap og mer miljøvennlige løsninger.

For at utviklingen skal skje på best mulig måte er det viktig at den er planlagt og følger en overordnet strategi. Strategien for utviklingen av den «nye byen» er i så måte en polysentrisk bymodell hvor det satses på å utvikle de fire hovedområdene med infrastruktur mellom dem (se figur 4).

Figur 4: Polysentrisk bymodell

Bykjernen

Bykjernen er i endring. Nerbyen-planen nærmer seg gjennomføring, og kulturkvartalet Stormen har blitt en internasjonal suksess, som har fått flere prestisjetunge arkitekturpriser.

Kulturkvartalet er svært godt besøkt og har tilført sentrum nye kvaliteter knyttet til opphold og opplevelser. Stormen har bidratt til å endre manges oppfatning av byen. De nye byrommene på Sandkaia, i Storgata og etableringen av havnepromenaden øker potensialet for opphold og byliv ytterligere, og flere nye butikker og restauranter har etablert seg her i de siste årene.

Siden 2014 det kommet til flere store boligprosjekter i bykjernen og flere kommer. Det antas at folketallet i bykjernen vil mer enn dobles når disse prosjektene blir realiserte, og dette vil føre til en økt bruk av byen og byrommene. Dette vil gi positive effekter for bylivet og aktørene i Bodø sentrum.

Samtidig endrer byens bygde miljø seg. Kommuneplanen legger opp til bygg av en større skala enn den eksisterende etterkrigsbebyggelsen, og stedvis er det utfordrende med forholdet til vernet og eksisterende bebyggelse, sol, vind og skygge. Bodø har relativt små kvartaler, og det krever nøye vurderinger av områdets kvaliteter for å lykkes med å fortette byen ved å oppføre større bygninger.

Arealdelen viderefører og videreutvikler fokuset på byggenes første etasje, byrommene og god arkitektonisk utforming. Boligprosjektene har i seg selv et potensiale til å bidra til bylivet, og det er viktig at den fysiske utformingen følger opp dette og legger til rette for gode boliger for alle brukergrupper.

Bykjernen utvikles som et kompakt bysentrum med høy konsentrasjon av arbeidsplasser, boliger, handel-, næring- og kulturfunksjoner for å sikre stor aktivitet innenfor korte avstander. Dette er en forutsetning for å skape gode kollektivløsninger og mulighet for en bilfri hverdag. Bebyggelsen skal være bymessig med fokus på god arkitektur, og ta hensyn til historiske bygninger, gateløp, byrom og bevare siktlinjer og forbindelsen til havet. Fokuset på god arkitektur skal bidra til å sikre mer bruk av farger, variasjon i fasader og gode møter mellom bygg og byrommene.

For å styrke sentrums attraktivitet som besøksmål for handel, kultur og opphold, og som attraktivt boområde, legges det stor vekt på utformingen av de offentlige gaterommene, plassene og parkene med høy kvalitet. Kunst og kultur skal ha en vesentlig plass i bybildet.

Mål for utvikling av bykjernen:

- God sammenheng mellom ny og eksisterende bygningsmasse (høyder, volum)
- Bevare etterkrigsarkitekturen og annen verneverdig bebyggelse
- Bevare kvartalsstruktur og viktige siktlinjer i retning nord-sør og øst-vest i bykjernen
- Sikre fysisk og visuell kontakt mellom sjø og land
- Øke arkitektonisk og estetisk kvalitet på bygningsmasse og uterom i kvartaler og gater

4.5 Bolig og bokvalitet

Det skal være mulig å leve og bo godt i hele kommunen. Samtidig begrenses bosetting til etablerte tettsteder og bygder. Dette for å best mulig kunne legge til rette for infrastruktur, skole og andre tjenester.

En variasjon av boligtyper og størrelser i alle områder bidrar til at man ikke trenger å flytte langt på seg selv om behov og ønsker i livet endrer seg. Alle boliger skal ha tilstrekkelig med dagslys, trafikksikre omgivelser og gode utearealer.

Uteoppholdsareal er en svært viktig del av bomiljø og bokvalitet, og er en sentral forutsetning for vellykket fortetting.

I den tette byen er det ofte vanskelig å få til gode uteoppholdsarealer til hver boenhet. Fellesarealer og offentlige byrom blir da løsningen og gjøres dette riktig kan det være en vel så god løsning som egen hage eller altan. Når boligprosjektene er med å bidrar til opprustning av byens parker og byrom blir boligprosjekter gjennomførbare og man får en utvikling av byen, det lages gode uterom for de nye innbyggerne og sentrum blir mer attraktivt.

4.6 Handel

Føringer

Fylkesplan for Nordland 2013-2025 omhandler blant annet *Regional planbestemmelse om etablering av kjøpesentre, jf. plan- og bygningsloven § 8-5.*

Definisjoner

Definisjonen av kjøpesenter følger av regional planbestemmelse:

Med kjøpesenter forstås detaljhandel i bygningsmessige enheter og bygningskomplekser som etableres, drives og framstår som en enhet, samt utsalg som krever kunde- eller medlemskort for å få adgang. Med detaljhandel menes salg av alle typer varer direkte til forbruker, det vil si både dagligvarehandel, faghandel, inklusive salg av plasskrevende varer.

Og videre:

Etablering av kjøpesenter med større bruksareal enn 3 000 m² og utvidelse av kjøpesenter til mer enn 3 000 m² er bare tillatt i byer og tettsteder som har et handelsomland ut over egen kommune.

Bodø kommune definerer plasskrevende varer slik:

Biler, motorkjøretøy, lystbåter, landbruksmaskiner, trelast og andre større byggevarer, salg fra planteskoler/hagesentre, møbelvarehus, brune- og hvitevarer.

Retningslinjene utdyper og presiserer dette, slik at det er enkeltvarens volum, vekt og håndterbarhet som er avgjørende for om varen anses som plasskrevende.

Etablering av handel

Bodø kommune er en av de byene i Nordland som har handelsomland utover egen kommune, og kan følgelig etablere kjøpesentre i bysentrum utover 3000 m² BRA forretning. Det er mulig å etablere handelsområder også utenfor sentrum, imidlertid skal dette settes av i kommuneplanens arealdel eller i kommunedelplaner.

Dersom handelsområder etableres utenfor sentrum skal etableringen skje på bakgrunn av dokumentasjon om handels- og arealbehov, avstand til sentrum for gående og syklende samt plassering i forhold til annen bebyggelse og langsiktig utviklingsmønster.

Krav til dokumentasjon:

- Handelsanalyse som tilsier at utvidelse er mulig
- Trafikkanalyse som sier hva en utvidelse vil innebære for trafikk
- Forholdet mellom «nytt» handelsområde og eksisterende sentrum må belyses
- Utarbeidelse av tilpassede parkeringsnormer
- Handelsområdet skal ligge nært hovedferdselsårene/knutepunkt
- Utbyggingsperioder med definerte handelstyper

Satsningsområder

Det er fastsatt forventninger om at Bodø skal styrke sin rolle som fylkeshovedstad og tydeliggjøre sin posisjon i nord i henholdsvis *Fylkesplan for Nordland 2013-2025, Regional plan for by- og tettstedspolitik 2017-2025* og i kommuneplanens samfunnsdel. Bodø er og skal fremdeles være et attraktivt og pulserende handels- og kultursenter med en sterk identitet.

Kommuneplanens arealdel har følgende målsetninger for handel:

- Bodøs rolle som handelsby skal styrkes. Bodø skal være det regionale handelssenter for Saltenregionen

- Sentrum bykjernes rolle som regionens viktigste senter for handel, service og kultur skal styrkes. Dette innebærer at kommunens øvrige handelsarenaer må tåle begrensninger. Handelsbalansen mellom sentrum og øvrige handelsområder skal ikke forrykkes i sentrums disfavør
- Bodø kommune skal sette føringer for handelsetableringer slik at riktig handel kommer på riktig sted. Føringerne skal bygge på prinsipper om samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
- Byens innbyggere skal ha et godt handels- og servicetilbud i rimelig avstand fra sin bolig. Bydelsentre skal ha god gang- og sykkeltilgjengelighet og en god tilknytning til kollektivsystemet. Dagligvareforretninger skal etableres innenfor gang-/sykkelavstand til boligområder

4.7 Områder for bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsoner

Innenfor Bodø kommunes grenser finnes store sjøareal, fjordsystemer, innsjøer og vassdrag. Arealkategorien; Bruk- og vern av sjø og vassdrag omfatter alle de «blå» arealene i kommuneplanen, samt strandsonen. Dette med unntak av Skjerstadvjorden, som har en egen kommunedelplan.

Kommunen har en variert og mangfoldig kystsone med regionale/nasjonale verdier knyttet til tema som havbruk, fiskeri, friluftsliv, kultur og historie, reiseliv, sjøveis transport og natur/miljø.

Kommunens vann- og vassdrag har stor økologisk verdi, samt stor verdi for friluftsliv, næringsliv, kommunens vannforsyning. Vassdragene med elver, bekker og vann samt kantsonen rundt vassdragene har samlet sett en stor verdi og må ivaretas gjennom helhetlig forvaltning.

Vannmiljø og vannkvalitet

Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften), vedtatt den 1.1.2007 setter krav til kommunens oppfølging av vannressursene. Bodø kommune jobber med oppfølging av vanndirektivet. Miljømålet er at vann, vassdrag, grunnvann og kystvann skal ha «god økologisk og kjemisk tilstand» (tilnærmet naturtilstand). Vannforskriften legger opp til en samordnet og tversektoriell forvaltningsmodell der både sektormyndigheter og kommuner

skal bidra med kunnskap, overvåkingsdata og tiltak. Kommunal sektor har ansvar for å foreslå og gjennomføre tiltak innenfor sine. De kommunale ansvarsområdene omfatter vann og avløp, landbruk og kommunal infrastruktur (veier mm).

Bodø kommunes arealer hører i all hovedsak til Skjerstadfjorden vannområde. Pr 07.09.2017 er 32 elver/bekker, 10 innsjøer og 2 kystvannforekomster i risiko i Bodø kommune. En stor andel bekker/elver er i risiko grunnet påvirkninger innenfor kommunale ansvarsområder, mens innsjøer hovedsakelig er påvirket av vassdragsregulering. For kystvannforekomster er Hjartøysundet-Nyholmsundet og Bodø havn i risiko grunnet miljøgifter i sedimenter.

Kystsonen

Kystsonen omfatter sjøområdene avgrenset mot land av kystkonturen. Med kystkontur forstås grense mellom land og sjø som er definert gjennom målinger av høyvannstand over tid. Kystkonturen er også nedre avgrensning av strandsonen. Overgangen fra kyst til elv er der elva har høyde lik kystkonturen.

Kystsonen er en arena for fiske, oppdrettsvirksomhet, industri- og næringsvirksomhet, by- og tettstedutvikling, kulturaktivitet og fritidsbruk med hytte- og båtliv, reiseliv og sjøtransport. Det er et stort press på sjøarealene, ulike interesser konkurrerer ofte om de samme områdene. Samtidig finnes det store biologiske, kulturelle og landskapsmessige kvaliteter i kystsonen som det er viktig å ta vare på.

Det er viktig at forvaltningen av sjøområdene er forutsigbar og at ulike næringer og friluftsliv ikke settes i konflikt med hverandre. Områder for akvakultur er plassert der det er gode forhold for det og hvor det ikke er noen vesentlige interessekonflikter.

I planen vises akvakulturområdene som akvakultur (VA) eller i kombinasjon med naturområder, ferdsel og friluftsområder (VKA).

Bestemmelsene til kommuneplanens arealdel angir nærmere hvilke rammer som gjelder for sjøområdene, samt de enkelte områder avsatt til akvakultur m/fortøyning. Hvert enkelt område er nummerert.

Figur 5: Bildet viser akvakulturanlegg, sør for Landegode

4.8 Landbruks-, natur- og friluftsområder samt reindrift (LNFR)

Over 90 % av kommunens landareal er avsatt til LNFR.

LNFR-formålet benyttes for å sikre områder for landbruksproduksjon, reindrift samt naturkvaliteter og friluftsliv.

I tillegg til arealformålet er det områder som er gitt hensynssone. Disse områdene er avsatt fordi de har viktige landbruks- og/eller kulturlandskapsverdier eller vesentlige friluftsg- og/eller naturverdier.

Landbruk

Bodø kommune har et rikt og variert landbruk som utgjør en stor ressurs for kommunen. Landbruket har vært og er et av grunnlagene for bosetting i ytter-distriktene i kommunen og er viktig for sysselsetting og ikke minst for trivsel og miljø i bygdene så vel som i byen.

Viktige landbruksområder

De viktigste landbruksområdene i kommunen er i arealdelen avsatt til LNFR-områder med hensynssone; landbruk. Denne hensynssonen skal ivareta de ulike interessene innenfor sonen og hensynssonen omfatter de viktigste matproduserende arealene, kulturlandskapsområdene og viktige skogområder.

Det er en målsetting at det ikke skal omdisponeres dyrka jord til utbyggingsformål utenfor byutviklingsområdet.

Fjære og Godøynes er områder som har svært viktige kulturlandskap som skal ivaretas. Disse områdene skjermes gjennom hensynssoner mot utbygging og andre tiltak som kan komme i konflikt med landbruksinteresser.

Bynært landbruk

Rønvikjordene og Fenes er to bynære landbruksområder som bidrar til variasjon i en ellers så kompakt og urban by.

Jordvern og ivaretagelse av matjord

Jordvernet står sterkt i Bodø. Dyrka mark som er avsatt til LNFR skal ikke bygges ned.

Reindrift

I Bodø kommune finnes to reinbeitedistrikt. Bodøhalvøya mellom Sørfolda og Saltfjorden, er en del av Duokta reinbeitedistrikt og Saltfjorden er grense for Saltfjellet reinbeitedistrikt. Saltfjellet reinbeitedistrikt er Nordlands største reinbeitedistrikt med sørligste utstrekning inn i Rana kommune.

Bodø kommune har med sin kystnære beliggenhet i første rekke stor verdi som vinterbeiteområder for reindriften. Men de høyereliggende fjellområdene med lier og dalganger utgjør også vår- og sommerbeiter både for Duokta og Saltfjellet reinbeitedistrikter. Vinterbeiter er minimumsbeiter/ knapphetsfaktor i reindriften og her ligger dermed lista for distriktenes produksjonspotensial. Både Saltfjellet og Duokta reinbeitedistrikter ligger på et reintall opp mot fastsatt grense, og arealbeslag i vinterbeiteområdene vil dermed virke direkte inn på produksjonen.

Disse interessene, samt trekkveier, er kartfestet og vist i eget temakart til kommuneplanens arealdel.

De største utfordringene for reindriftsnæringa i Bodø er i all hovedsak knyttet til konflikter mellom reindriftsinteresser og nye og eksisterende områder for fritidsbebyggelse, kraftproduksjon, landbruk og skogbruk, mineralutvinning, motorferdsel i utmark, påkjørsel på vei- og bane, samt tap av rein til fredet rovvilt.

Gjennom dialog med næringen og kartlegging av flaskehalser, samlingsområder mv. er det avsatt flere områder hvor reindriften har førsteprioritet.

Beite og Beitebruksplan

Kommunen har flere beitelag og bønder som driver med ulike husdyrtyper. Kommuneplanen sikrer beiteområdene med arealformål og bestemmelser. I tillegg har kommunen en beitebruksplan.

Beitebruksplan 2018 - 2021 har følgende hovedmål:

- Være et grunnlag for annet planarbeid i kommunen
- Dokumentere omfanget og verdien av dagens beite
- Sikre at beitenæringen har tilgang på nok og tilstrekkelige beitearealer og resurser også i framtiden
- Komme med tiltak som styrker beitebruken og reduserer konfliktnivået

Spredd bolig- og fritidsbebyggelse

LNFR områder med tillatelse til spredt boligbygging og fritidsbebyggelse er avmerket i plankartet og det er gitt bestemmelser og retningslinjer som fastsetter omfanget av ny bebyggelse.

LNFR-spredd boligbebyggelse er viktig for å legge til rette for utvikling i distriktene av kommunen. Områder hvor det ikke bygges mer enn 10 boliger i året bør ikke ha avsatt egne boligområder med krav om regulering og store infrastrukturkostnader. Det skal være mulig å bygge én bolig på egen eiendom så lenge det er trygt og at dette ikke kommer i konflikt med landbruks-, natur-, eller friluftsinnteresser, samt reindrift. Konsekvenser knyttet til sosial og teknisk infrastruktur skal også vurderes.

Tilsvarende som for spredt boligbebyggelse er det hensiktsmessig å legge til rette for spredt fritidsbebyggelse i områder hvor det er en del fritidsbebyggelse fra før, men hvor det ikke er ønskelig at det skal reguleres et helt hyttefelt. Arealdelen skiller mellom områder hvor man kan vedlikeholde og eventuelt utvide eksisterende fritidsboliger, men hvor det ikke skal bygges nye fritidsboliger og områder hvor det også er tillatt med et begrenset antall nye fritidsboliger.

Friluftsliv

Bodø har en fantastisk natur og byr på flere naturopplevelser fra under vann til de høyeste fjelltoppene. Naturen er tett på enten man er på sjøen, på bygda eller i byen. Bodø er virkelig byen midt i naturen!

I Bodø kommune finnes store landareal med mulighet for å utøve friluftsliv, dette er utmarksareal som i all hovedsak ligger innenfor LNFR-formålet. Det finnes i alt 28 områder som er statlig sikret til friluftslivformål. Disse områdene dekker et areal på ca. 21 515 dekar. I tillegg finnes 7 km² med holmer og sjøareal i Karlsøyvær, samt andeler i felleseide fjellareal (Børelv).

De store utmarksarealene, samt de statlig sikrede friluftsområdene representerer store verdier som allment tilgjengelige friluftsområder, både til generelt friluftsliv, fiske og til trening for Bodøs befolkning. De mest benyttede friluftsområdene ligger imidlertid nært opp til og delvis innenfor byutviklingsområdet. De sentrumsnære friluftsområdene utenfor byutviklingsområdet er avgrenset av egen markagrense som omfatter Bodømarka. Friluftsområder og grønne drag i tettbebyggelsen er ivaretatt gjennom egne reguleringsplaner eller de er vist som grønnstruktur i kommuneplanen.

Alle de viktigste friluftsområdene i kommunen er avmerket med egen hensynssone i plankartet med tilhørende bestemmelser og retningslinjer som ivaretar interessene innenfor sonen. Denne hensynssonen omfatter også alle områder klassifisert som A+ i samsvar med friluftlivskartleggingen. I tillegg inngår kommunalt og statlige sikrede friluftsområder.

Strandsonen

Bodø kommune har en kystlinje på hele 802 kilometer, av dette utgjør kystlinjen langs fastlandet totalt 304 km, mens kystlinjer langs de 1188 øyene og holmene i kommunen utgjør totalt 430 km.

Verdiene knyttet til strandsonen er omfattende og inkluderer blant annet friluftsinnteresser, landbruksinteresser, fiskeriinteresser, biologisk mangfold, kultur og historie, næringsinteresser, bolig- og fritidsbebyggelse og samferdsel. Når det gjelder spørsmål om forvaltning og bruk strandsonearealene i kommunen så er det viktig å vurdere alle disse interessene opp mot hverandre, og at man i særlig grad vektlegger hensynet til fri ferdsel i strandsonen.

Naturområder

Bodø kommune er omkranset av naturområder med stor lokal, regional og nasjonal verdi. Innenfor disse naturområdene finnes et særegent plante- og dyreliv, samt unike landskapsutforminger og geologiske formasjoner.

Flora og fauna

Bodø er en kommune med et svært spennende og variert naturmangfold. Den store variasjonen i naturtyper og naturmiljø skyldes en kombinasjon av naturgitte og menneskeskapt faktorer. Bodø er først og fremst en stor kommune, vi har en lang gradient fra Givær ytterst på kysten til Beiarfjellet i sørøst. Vi har strandflater, bratte tinder og dype fjorder, men også mer gjestmildt landskap. Langs disse gradientene veksler også klimaet. Andre viktige faktorer er berggrunn, klima og kulturpåvirkning. Store deler av Bodø kommune domineres av kalkrik berggrunn som gir opphav til en svært artsrik flora og fauna. Kalkrike kystområder, kalkskog, rikmyr og kalksjøer er sjeldne naturtyper med relativt stor utbredelse i Bodø. Bodø ligger helt på nordgrensen av sørboreal vegetasjonssone, og har også nordgrense for en rekke arter. De mest kjente artene med nordgrense i Bodø er blåveis og flueblom.

Store deler av naturen i Bodø er i større eller mindre grad kulturpåvirket. Historisk sett har beite, slått og skogrydding vært de viktigste påvirkningsfaktorene. Etter hvert som landbruket har endret seg og byen har vokst har naturen også endret seg. Skogreising er et eksempel på det. Deler av kommunen preges i dag av gjengroing og granskog, mens det i andre deler fremdeles er et aktivt landbruk og et åpent kulturlandskap. Mange av områdene som tidligere var viktige beiteområder er i dag sentrale friluftsområder for byens befolkning. Bodø har stor variasjon i vegetasjon og naturtyper, men også et rikt og variert fugleliv. Vi har en lang kystlinje med mange viktige områder for sjøfugl. Flere naturreservater er opprettet for å sikre viktige leveområder for fugl. Men vi har også mange våtmarks- og kulturlandskapsområder som er viktig for fugler både under hekking og trekk. Bodø er også et sentralt område for havørn.

Det er et mål at Bodø kommune til enhver tid skal ha en oppdatert oversikt over verdier knyttet til naturmangfold, og at denne kunnskapen skal være lett tilgjengelig for planleggere, saksbehandlere og befolkning generelt. Alle kjente områder som er registrert som svært viktig eller viktige naturtyper i naturbasen er vist i plankart med hensynssone naturmiljø.

Bodømarka

Bodømarka utgjør et areal på ca. 150 000 daa og er Bodø bys viktigste natur-, idretts- og friluftsområde. Marka består av kupert og skogkledd terreng brutt av fjelltopper som Keiservarden, Hopsfjellet, Svendsalsfjellet og vestre del av Mjønesfjellet. I tillegg er det flere store vann som Soløyvatnet, Vatnvatnet og Vågøyvatnet der sistnevnte også er innenfor nedslagsfelt for drikkevann. Ned mot bebyggelse renner elver som eksempelvis Bodøelva og Futelva, og flere større elver ved Vatnvatnet som Heggmoelva, Allmenningselva og Storelva.

Keiservarden er et lokalt ikon og viktig turmål og utsiktspunkt både mot byen og naturen rundt. Bodømarka benyttes sommer som vinter til friluftsliv, kulturarrangementer, idrett og naturopplevelser.

Bodømarkas avgrensning er definert i kommuneplanen. Markagrensen strekker seg mot Bratten i vest, Skautuva og grensen mot Sjunkehatten nasjonalpark i nord, Hunstad i sør og helt øst mot Mjønesfjellet.

Markagrensen utgjør grensen mellom utbyggingsområdet og de store sammenhengende fjell-, og naturområdene sentralt på Bodøhalvøya.

Privat eiendom utgjør 87 % av Bodømarka. I Bodømarka er det registrert omtrent 600 hytter hvorav 350 ligger rundt Soløyvatnet og 200 ved Vatnvatnet hvor også konsentrasjonen er størst, og et mindre antall i Svartvatnet/Kretjønnaområdet. Det er gitt bestemmelser for å begrense antallet nye hytter innenfor markagrensen.

Utover det som er tillatt av nye hytter skal det kun gjøres tiltak i Bodømarka som er med på å fremme friluftslivet eller tilrettelegging for idrett. Det er samtidig viktig at disse interessene ikke kommer i veien for hverandre, men ivaretas på mest mulig lik linje.

Verneområder

Med bakgrunn i at det finnes en rekke områder med både regional- og nasjonal verneverdi i Bodø kommune så er en rekke områder vernet etter Naturmangfoldloven og statlig sikret mot inngrep. Disse verneområdene er i dag fordelt på 15 naturreservater, 3 landskapsvernområder, to nasjonalparker og et marint verneområde. Verneområdene vises i kommuneplankartet.

Vann og vassdrag

Det finnes flere fiskerike vann og vassdrag i kommunen med bestander av laks, røye, ørret og ål. Disse vassdragene har en viktig økologisk funksjon og stor rekreativ verdi for befolkningen. Vassdragene med elver, bekker og vann samt kantsonen rundt vassdragene har samlet sett en stor verdi og må ivaretas gjennom helhetlig forvaltning.

4.9 Fritidsbebyggelse

Formålet fritidsbebyggelse brukes for områder som er eller skal reguleres til hyttefelt eller for eldre uregulerte hyttefelt. Et hyttefelt er en samling fritidsboliger som planlegges som en helhet. Områdene skal først og fremst ligge i nærheten av eksisterende infrastruktur og plasseres slik at de ikke kommer i konflikt med natur-, landbruks-, friluftslivs-, og reindriftsinteresser.

For å begrense utbygging i urørt natur og utmark er det bedre at eksisterende hyttefelt fortettes enn at det etableres nye områder.

4.10 Områder for forsvaret

Forsvaret og Forsvarsbygg disponerer flere eiendommer i kommunen, samt andre arealer med bruksinteresser. I kommuneplanens arealdel er forsvarets arealbehov sikret gjennom arealformål, hensynssoner og gjennom bestemmelser.

4.11 Områder for næring

Bodø kommune skal være en aktiv tilrettelegger for utvikling av næringsareal både til land og sjø.

Det er viktig at det finnes varierte næringsarealer slik at man har noe å tilby aktører som ønsker å etablere seg. I Salten er det et næringsssamarbeid slik at ikke hver enkelt kommune

trenger å alene legge til rette for alle typer næring. Dette bidrar også til at kommunene ikke jobber mot hverandre, men samarbeider om større næringsetableringer.

Bodø skal legge spesielt til rette for å videreutvikle de logistiske fordelene kommunen har med sjørettet transport, jernbane og flyplass. I tillegg legger kommunen til rette for næringer som etterspør å ligge i nærheten av en by.

4.12 Områder for råstoffutvinning og lagring av rene masser

Masser er å anse som en ressurs. Utgangspunktet for et hvert nytt større byggetiltak må være at tiltaket skal ha massebalanse. Dersom det er overskudd av masser i ett tiltak, skal massene håndteres som en ressurs og fraktes til godkjent mellomlagringsplass for mest mulig gjenvinning eller en permanent lagringsplass.

4.13 Samisk kultur og næringsutøvelse

Arealbruken i Bodø skal ivareta og legge til rette for at samisk kultur skal kunne utøves og at samisk næringsutøvelse drives på en god og bærekraftig måte.

Spesielt for reindriften er kommuneplanens arealdel et viktig dokument. Reindrift er en særlig arealavhengig næring og krever aktiv arealpolitikk for å ivareta viktige arealer for reindriften. Dette gjelder blant annet nødvendige vår-, sommer-, høst- og vinterbeiter, herunder flyttleier, trekkveier, drivningsleier, slakte- og merkeplasser, og kalvings-, luftings-, brunst- og paringsområder. I Bodø kommune er disse områdene avsatt til LNFR og det skal ikke gjøres tiltak i slike områder som kan komme i konflikt med reindriften.

Samlingsområder, trekkveier og flyttleier er i arealdelen kartfestet og gitt særskilt hensyn.

Arealdelen legger ikke opp til nye etableringer i utmark. Dette samt sikringen av viktige samlingsplasser, trekk- og flyttleier bidrar til å begrense belastningen på reindriften.

4.14 Kulturminnevern

Det foreligger en temaplan for kulturminner fra kommunedelplan for sentrum (2010). Planen gjelder for sentrum bydel og Burøya/Nyholmen og består av et temakart med tilhørende beskrivelse.

Temakartet kulturminnevern viser bevaringsverdige enkeltbygg og bygningsmiljøer, og som hovedregel stilles det krav til reguleringsplan med formål å gi bestemmelser som tar vare på verdiene i områdene og de enkelte bygg.

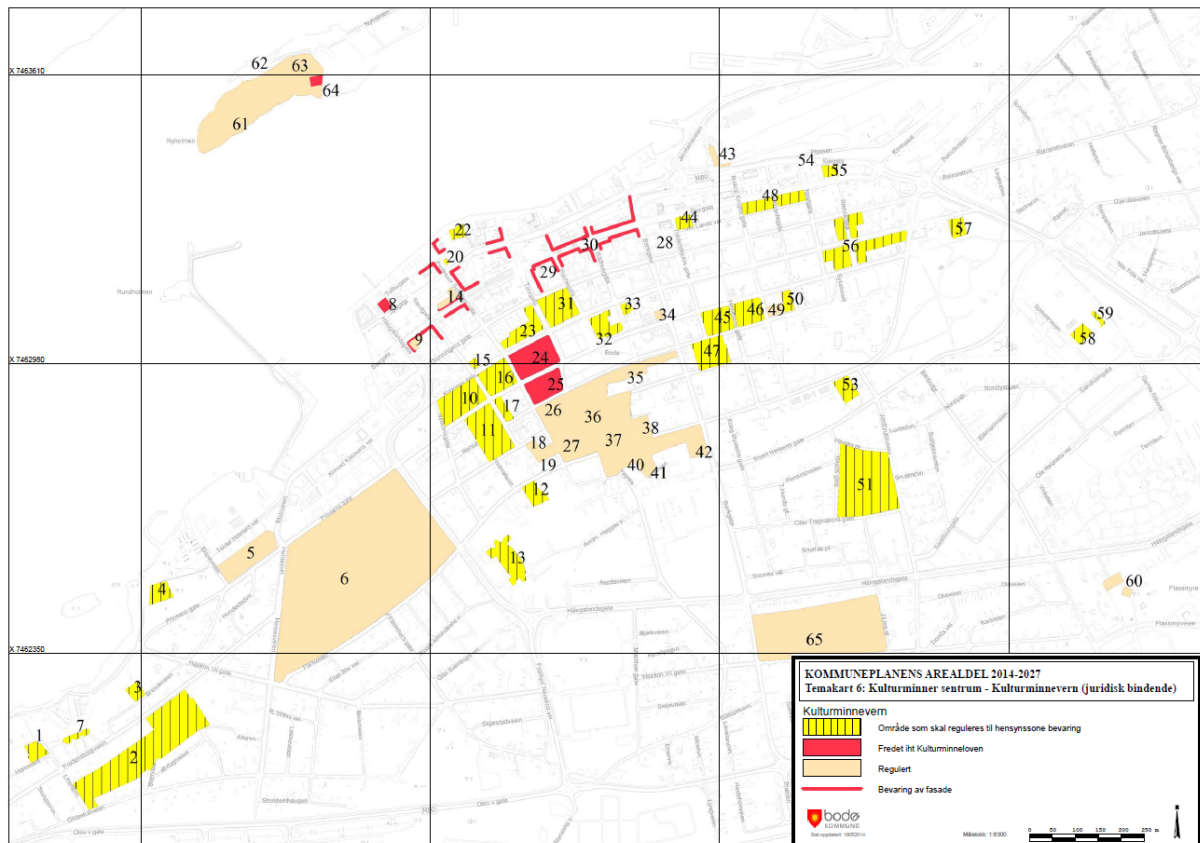
Planbestemmelsene til arealdelen sikrer forvaltningen av bevaringsverdige bygninger/bygningsmiljø inntil reguleringsplan foreligger. Målet med temaplanen for kulturminner er:

- Ta vare på bevaringsverdige bygninger og bygningsmiljøer
- Synliggjøre kommunens kulturminner og den kunnskapsbank de representerer
- Byutviklingen skal ta hensyn til kvartalsstruktur basert på ”Brente steders regulering”

Temaplanen for kulturminner er fulgt opp med følgende reguleringsplaner utarbeidet av Bodø kommune:

- Svenskebyen
- Plysjbyen
- Anton Gisle Johnsons vei og del av Haakon 7. gate
- Storgatakvartalene 9, 10, 17, 18 og 19

Bystyret har besluttet at det skal igangsettes arbeid med rullering av kulturminneplanen, samt at den skal utvides til å omfatte hele kommunen. Når denne er vedtatt vil den bli førende for kulturminnevernet i kommunen.

Figur 6: Temakart Kulturminnevern

Kulturminneloven (kml.) verner kulturminner både på land og under vann. Automatisk fredete kulturminner gir vern direkte gjennom Kulturminneloven. Også skipsfunn er beskyttet direkte gjennom lov, men ikke fredet som fredede kulturminner. Etter Kulturminneloven tilhører funn av mer enn 100 år gamle båter, skipsskrog, tilbehør, last og annet som har vært om bord eller deler av slike ting i utgangspunktet staten.

Ingen utbyggingsområder i kommuneplanen er endelig avklart i forhold til automatisk fredete kulturminner. Alle saker må derfor oversendes kulturminnemyndighetene (Norges arktiske universitetsmuseum, Nordland Fylkeskommune og Sametinget) for uttalelse og vurdering. Det er viktig at kulturminnemyndighetene trekkes inn på et tidlig stadium i planleggingen slik at de kan komme med innspill som kan forhindre konflikter i forhold til kulturminneforvaltningen.

4.16 Barn og unges oppvekstvilkår

Barn og unge i Bodø kommune har gode fysiske oppvekstvilkår, og god nærhet til grøntområder, sjø og fjære. Bodø er en «grønn» by, med mange hager, fotballøkker,

lekeplasser, parker, skole- og barnehage-områder og store naturområder i sykkelavstand fra de fleste boligområdene.

Det er også et stort fokus på boligbygging i bykjernen, og det er et selvsagt mål at også barn og unge skal ha et godt liv i byen. Dette innebærer en trafiksikker hverdag, tilgang på gode og egnede arealer for lek og uteopphold, og et rikt og variert fritidstilbud i hele kommunen.

Uttrykket «barn og unge» gjelder aldersgruppen 0 – 18 år (umyndige). Innenfor denne gruppen vil behov og forutsetninger være svært forskjellige. Viktige punkt i Rikspolitiske retningslinjer (RPR) er at barn og unge skal ha mulighet til å skape sitt eget lekemiljø. Det forutsetter bl.a. store nok areal som egner seg for lek og opphold og muligheter for ulike type lek til ulike årstider.

Videre kreves det at kommunen organiserer planprosessen på en sånn måte at synspunkter som gjelder barn og unge som berørt part kommer fram og at denne gruppen selv gis anledning til å delta. Det er derfor avgjørende å legge til rette for gode medvirkningsprosesser med barn og unge, og kommunen har et stort fokus på dette, blant annet gjennom barnetråkkregistreringer, men også gjennom andre tilnærminger.

Barnetråkk

Bodø kommune har gjennomført to barnetråkkregistreringer. Barnetråkkregistreringer er en medvirkningsmetode for å høre barn og unges mening om nærmiljøet sitt, samt kartlegge dette. Disse registreringene må gjennomføres med jevne mellomrom, og det planlegges nye runder i den planperioden.

Kommunen bruker disse registreringene aktivt til å kartlegge behov for konkrete tiltak og som en del av arealplanleggingen.

Uteoppholdsareal

Uteoppholdsareal er en svært viktig del av bomiljø og bokvalitet, og dette har spesielt stor betydning for barn og unge i hele kommunen. Selv om det ofte er kort vei til naturområder er det viktig å legge til rette for grøntarealer og lekeplasser i nær tilknytning til boligen.

Bypakken

Bypakke Bodø styrker kollektivtransporten og inneholder en rekke tiltak som bidrar til økt trafiksikkerhet, som nye trygge kryssinger av bilveier, bygging av nye fortau osv.

Kommunedelplan for sykkel

Det er utarbeidet en kommunedelplan for sykkel. Denne definerer blant annet egne traseer for sykling, og legger på ulike måter opp til en god utvikling av sykkeltilbudet i Bodø

kommune. Dette kommer barn og unge til gode, men styrker også trafikksikkerheten for alle syklistene.

5 Tverlandet tettsted (tidl. Kommunedelplan for Tverlandet)

5.1 Innledning

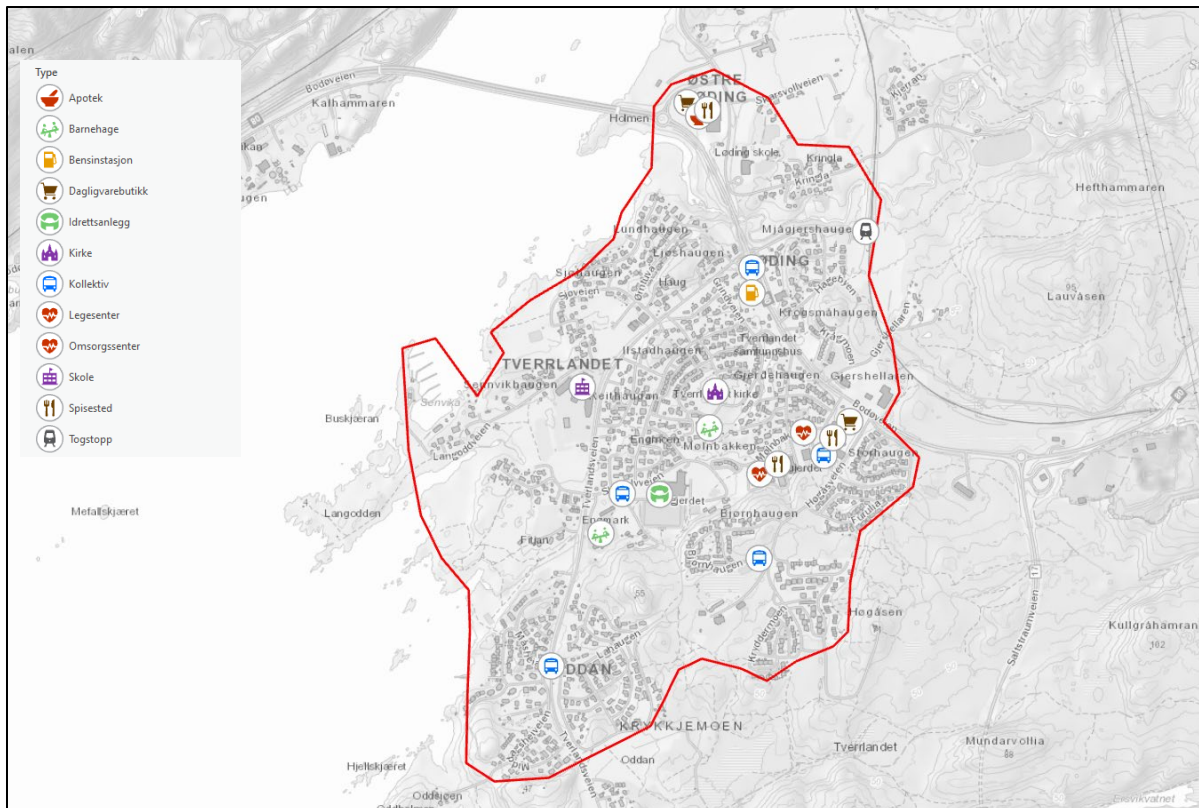
Kommunedelplan for Tverlandet ble vedtatt i 2014. Det er skjedd flere større endringer i arealbruk på Tverlandet siden 2014 og det er behov for å revidere planen. Nye Tverlandet skole er bygd og det er etablert et nytt senter ved foten av Tverlandsbrua. Det er også gjort endringer i kollektivtilbudet som sikrer den sørlige delen av Tverlandet bedre dekning fra sommeren 2021. Tverlandet er en del av byutviklingsområdet og det blir fremover viktig å avklare rollefordelingen mellom Tverlandet og sentrum. Kommunedelplan for Tverlandet skal inngå som en del av kommuneplanens arealdel.

Hovedmålet med rullering av kommunedelplan for Tverlandet er å legge til rette for en fremtidsrettet utvikling av tettstedet. Planen skal:

- Bygge opp rundt eksisterende strukturer og fortette tettstedet med bakgrunn i arealstrategi og FNs bærekraftsmål
- Sikre areal til bolig, offentlig/privat tjenesteyting, forretning og næring
- Ivareta andre interesser: klimahensyn, landbruk, friluftsliv, naturmangfold, kulturmiljø, bomiljø og attraktivitet

5.2 Tverlandet i dag

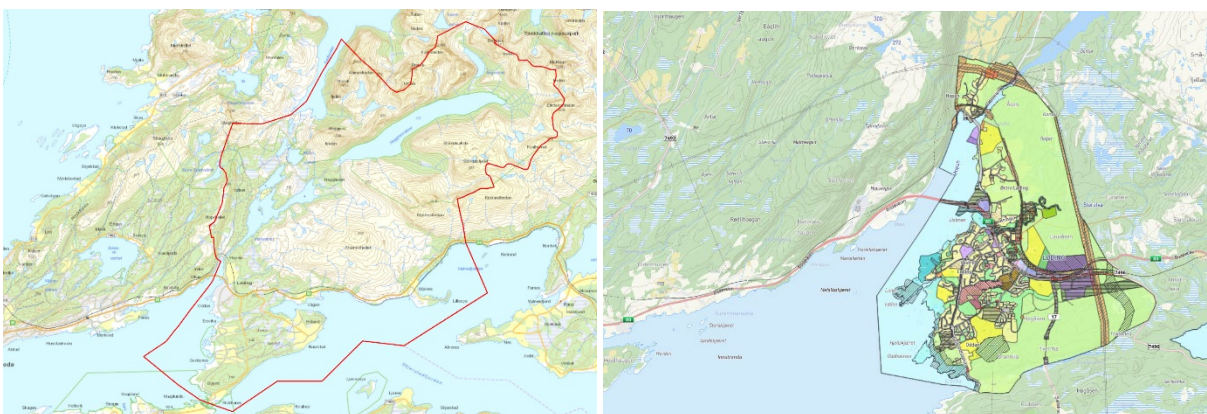
Tverlandet ligger ca. 20 km øst for Bodø sentrum. Tverlandet har ny skole, flere barnehager, kirke, omsorgssenter, lege- og helsetjenester, dagligvarebutikker samt en rekke andre servicetilbud. Området har god kollektivdekning og togstopp. På kartet under er sentrale funksjoner markert.

Figur 7: Kart som viser Tverlandet og sentrale funksjoner. Den røde ringen markerer det som i planforslaget er omtalt som Tverlandet tettsted.

5.2.1 Befolkning, boenheter og vekst

Tverlandet tettsted (rød ring i figur 7) har ca. 3000 innbyggere, mens Tverlandet bydel har rundt 4000 innbyggere. Tverlandet bydel omfatter hele Tverlandet, arealet på nordsiden av Skjerstadvfjorden, og rundt Vatnvatnet og Heggmotind, se kart til venstre under (figur 8). Kartet til høyre viser avgrensning av gjeldende kommunedelplan for Tverlandet.

Figur 8: Kartet til venstre viser avgrensning av Tverlandet bydel mens kartet til høyre viser avgrensning av gjeldende kommunedelplan for Tverlandet.

Tabellen under (tabell 1) viser befolkning, boenheter og personer per boenhet for Tverlandet sammenlignet med resten av kommunen. Innenfor Tverlandet tettsted er det nærmere 1200 boenheter og i snitt 2,55 personer per boenhet. Dette er betydelig høyere enn snittet i Bodø som ligger på 1,96 personer/boenheter.

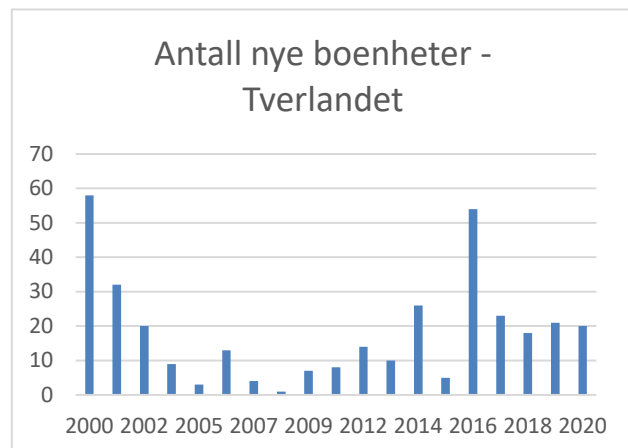
Tabell 1: Befolkning, antall boenheter og antall personer/boenhet innenfor henholdsvis Tverlandet tettsted, område for KDP Tverlandet, Tverlandet bydel og Bodø kommune.

Område	Befolkning	Antall boenheter	Antall personer/boenhet
Tverlandet tettsted	3025	1184	2,55
KDP Tverlandet	3492	1355	2,58
Tverlandet bydel	4017	1603	2,51
Bodø kommune	52605	26816	1,96

Fra år 2000 og frem til i dag er det i snitt etablert 16 nye boenheter årlig. Grafen under (figur 9) viser nye boenheter mellom år 2000 og 2020 innenfor Tverlandet bydel.

5.2.2 Trafikk, kollektivdekning, gang- og sykkelvei

Hovedveiene på Tverlandet er RV80 og Tverlandsveien (tidl. RV17). Det er ikke gjennomkjøring mellom disse. Dette bidrar til å begrense trafikk innad i tettstedet, men fører også til at mange må kjøre omveier for å nå sentrale funksjoner som eks. barnehage eller dagligvare.

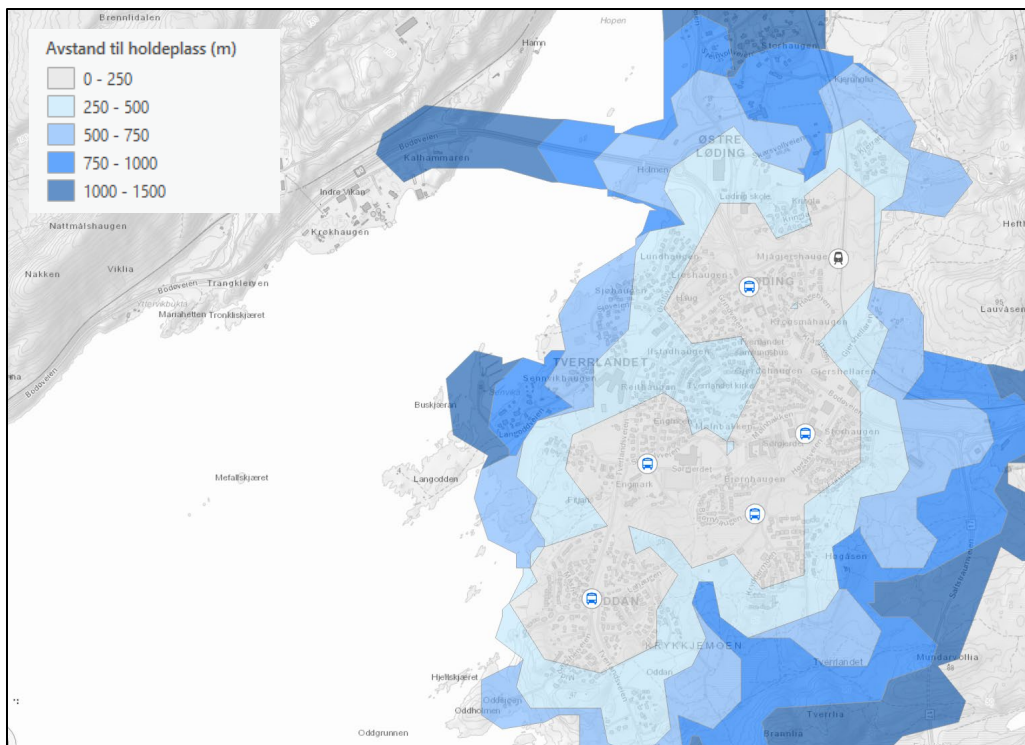

Figur 9: Antall nye boenheter på Tverlandet mellom år 2000 og 2020.

RV80 har relativt stor trafikk, og det er estimert en ÅDT (snitt-trafikk gjennom 1 døgn) på 9000 gjennom Tverlandet. Lyskrysset ved Esso-stasjonen og avkjøringa til Grøttingen er to flaskehalsar som bidrar til kø og oppstuvning av trafikk langs RV80.

Sommeren 2021 ble ny bussvei mellom Høgåsen og Oddan åpnet. Etablering av bussvei og ny snuplass ved gamle Tverlandet skole har bidratt til at den sørlige delen av tettstedet har fått bedre kollektivdekning.

Tverlandet har også togstopp. Togstoppet ligger nordøst i tettstedet og har avganger til og fra Bodø, men også til resten av Salten samt Trondheim. Kartet under viser gangavstand til holdeplass for kollektiv for ulike deler av tettstedet (figur 10).

Figur 10: Oversikt over holdeplasser for kollektiv på Tverlandet samt avstand til holdeplass.

Det er godt utbygd gang- og sykkelveinett på Tverlandet, spesielt vest for RV80. RV80 er til dels en barriere. Under Tverlandsbrua og ved Esso er det planfri krysning av riksveien, mens det lenger sør er krysning i plan via gangfelt med lysregulering.

Jernbanen ligger øst i tettstedet og er en barriere mot eksisterende bolig- og turområder øst for denne. Det er planfri krysning av jernbanen nord for Kringla, mens det lenger sør er krysning i plan for eksisterende boliger. For gående er det etablert en undergang gjennom kulvert til nærturområdet Klatreberget, Sjernakken og øvrig turveinett (tunnelstien).

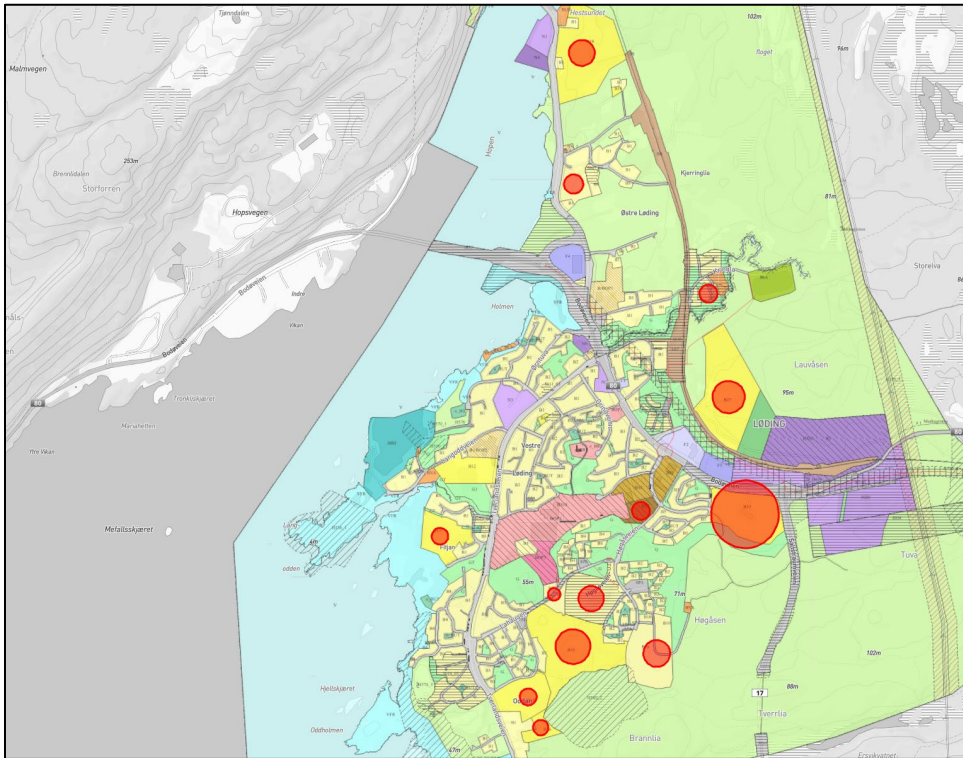
5.2.3 Bolig

Tverlandet er preget av småhusbebyggelse med eneboliger, rekkehus og flermannsboliger. Tverlandet er et populært område for barnefamilier og sammenlignet med resten av byutviklingsområdet er det en overvekt av familier som bor her. Tettheten av boliger/daa er relativt lav sammenlignet med mer sentrumsnære områder, se tabell under (tabell 2):

Tabell 2: Tetthet innenfor etablerte boligfelt på Tverlandet.

Type bolig	Antall boliger/daa
Eneboligområder	1-2 bolig/daa (snitt 1,5)
Rekkehus/flermannsboliger	1,5-3 bolig/daa
Leilighetsbygg	4-5 bolig/daa

De fleste bor innenfor det som er definert som Tverlandet tettsted jf. figur 7. I gjeldende kommunedelplan er det avsatt en rekke områder til fremtidig boligbygging. Mange av disse ligger utenfor eller i utkanten av tettstedet. Områder som er avsatt til bolig i gjeldende plan er markert med gult i kartet under. Her er også områdene som ikke er bygd ut markert med rød sirkel.

Figur 11: Gjeldende kommunedelplan for Tverlandet. Boligområder er gule i kartet og områder som ikke er bygd ut er markert med en rød sirkel.

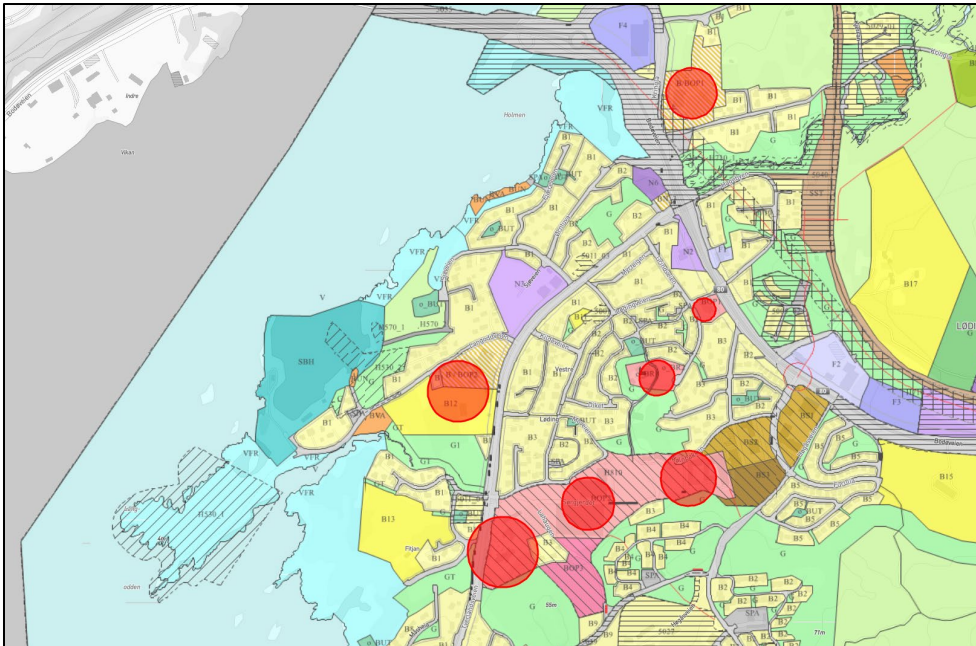
5.2.4 Offentlig tjenesteyting (skole, barnehage og sosial infrastruktur)

Tverlandet skole ble åpnet høsten 2019 og har kapasitet til rundt 750 elever. Elevtallet varierer fra år til år, men har de siste årene lagt på rundt 650 elever. Det er kapasitet for noe økning i elevtall.

Det er per i dag tre barnehager på Tverlandet: Engmark, Løding og Kirkebarnehagen. Det jobbes med å ta i bruk deler av Løding skole til barnehage, og Løding barnehage samt to av avdelingene på Engmark vil da flyttes hit. Det er ikke ledig kapasitet i barnehagene på Tverlandet. På grunn av stor kapasitet i andre bydeler planlegges det ikke å øke kapasiteten på Tverlandet.

Tverlandet idrettsanlegg omfatter kunstgressbane, idrettshall og svømmehall. Idrettsanlegget ligger ved gamle Tverlandet skole. Det gamle skolebygget er tatt i bruk av lag og foreninger. Ved Mølnbakken ligger Tverlandet bo- og servicesenter som omfatter sykehjemsplasser, base for hjemmetjenesten og omsorgsboliger. I området ligger også helsestasjon, legekontor og tannlege.

I gjeldende plan er det avsatt relativt store areal til tjenesteyting, se kart under der områdene er markert med rød sirkel. Dette omfatter blant annet gamle Tverlandet skole, gamle Løding skole, areal avsatt til fremtidig skole i Havgullheia samt areal rundt Tverlandet bo- og servicesenter.

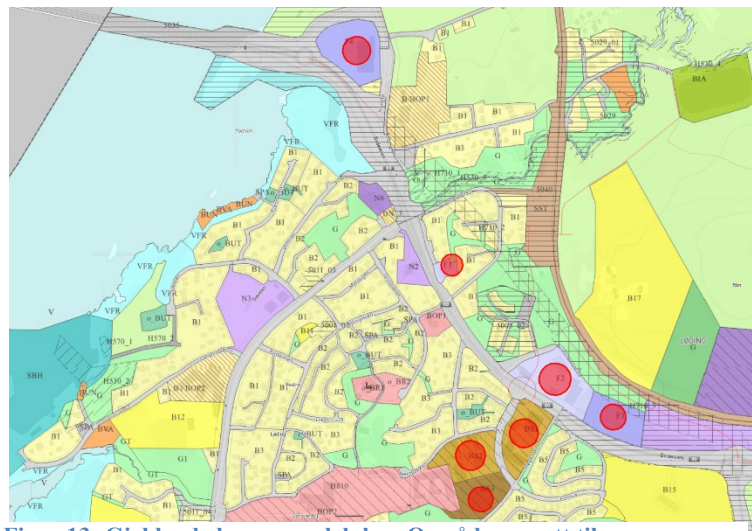

Figur 12: Gjeldende kommunedelplan. Områder avsatt til offentlig/privat tjenesteyting er markert med rød sirkel.

5.2.5 Forretning og sentrumsområder

I tillegg til området rundt Mølnbakken samt senteret ved Tverlandsbrua er det noe forretning langs begge sider av RV80. I tillegg ligger det en trevarehandel langs Tverlandsveien.

I gjeldende plan er områdene rundt Mølnbakken avsatt til sentrumsformål. I tillegg er det avsatt areal til forretning langs RV80. Se kart (figur 13) der områdene er markert med rød sirkel.

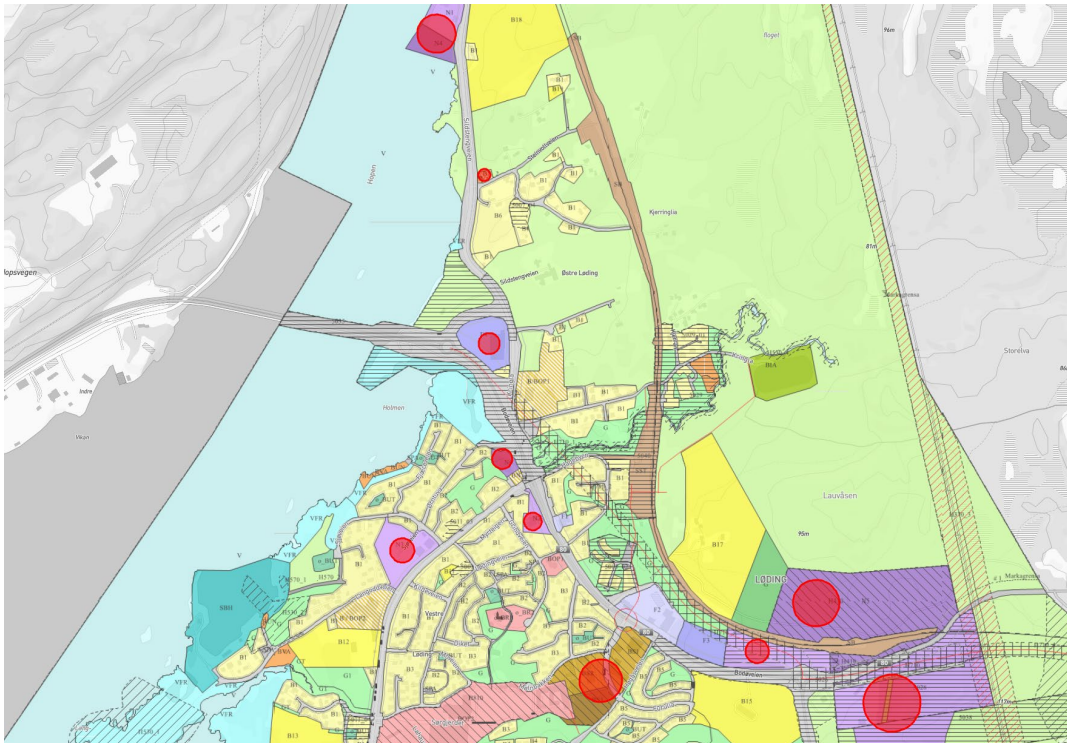
Figur 13: Gjeldende kommunedelplan. Områder avsatt til forretning/sentrumsformål er markert med rød sirkel.

5.2.6 Næring

Næringsvirksomhet på Tverlandet er plassert spredt i planområdet.

I tillegg til næring knyttet til virksomheter rundt Mølnbakken, langs RV80 og ved Tverlandbrua

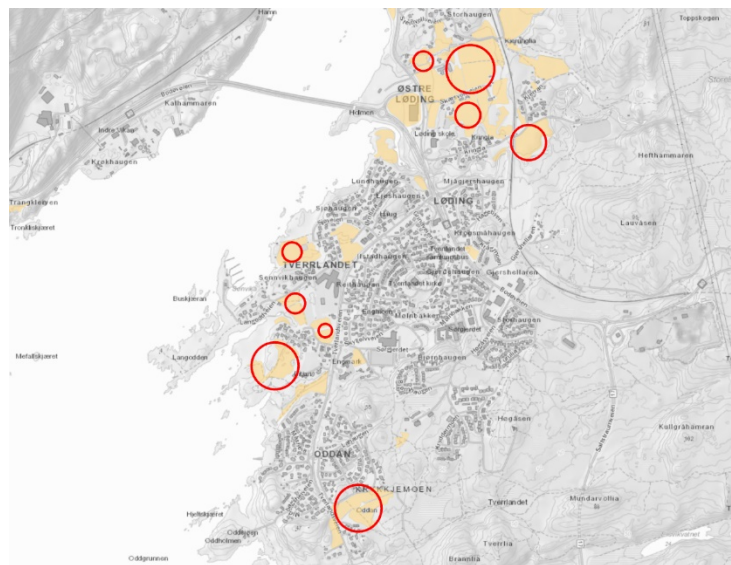
er det noe næringsvirksomhet i Hopen (settefiskanlegg) og langs Tverlandsveien. Det er også avsatt store områder for fremtidig næring ved rundkjøringa øst for tettstedet. I gjeldende plan er det er avsatt relativt store arealer til fremtidig næring nord for jernbanen. I tillegg er det avsatt noe næringsareal inne i tettstedet samt langs RV80. Se kart under (figur 14) der alle næringsområder er markert med rød sirkel.

Figur 14: Gjeldende kommunedelplan. Områder avsatt til nåværende/fremtidig næring er markert med rød sirkel.

5.2.7 Landbruk

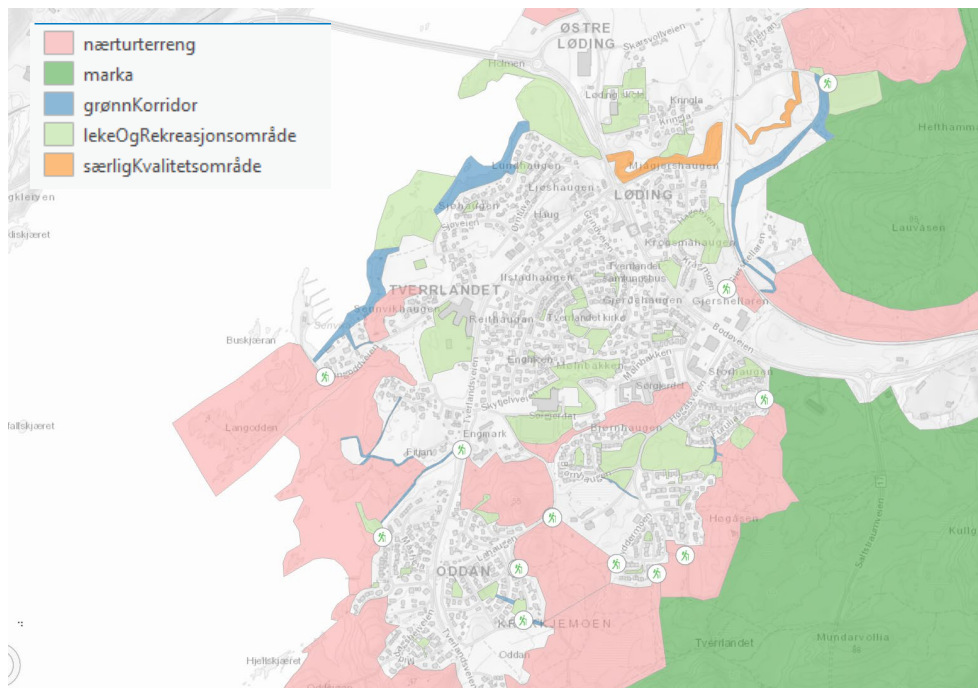
Det er landbruk i området og relativt store areal er i aktiv drift. De største sammenhengende landbruksarealene ligger utenfor og i utkanten av tettstedet, men det er også dyrka mark innenfor Tverlandet tettsted. På kartet til høyre er det en oversikt over areal som er definert som fulldyrka mark. Mange av områdene er ikke i drift i dag og bærer preg av gjengroing. Områdene som slås/beites er markert med rød sirkel.

Figur 15: Landbruksareal innenfor Tverlandet tettsted. Areal definert som fulldyrka er oransje på kartet. Områder som slås eller beites er markert med rød sirkel.

5.2.8 Friluftsområder

Tverlandet ligger i utkanten av byutviklingsområdet og er omkranset av store naturområder. Strandsonen er noe utbygd, men i deler av tettstedet er det store areal langs sjø som benyttes til friluftsliv og nærturområde. De viktigste tur- og friluftsområdene ligger sør og øst for tettstedet. Her er det et stort nettverk av turveier/-stier. På kartet under er viktige friluftsområder på Tverlandet, samt start på turstier markert.

Figur 16: Oversikt over viktige nærtur- og friluftsområder i tilknytning til Tverlandet tettsted. Start på turstier er markert med eget symbol (vandrer).

5.3 Mål og utfordringer - Tverlandet

5.3.1 Bolig

Tverlandet er i vekst, og det er stor etterspørsel etter boliger innenfor tettstedet. Fra kommunedelplan for Tverlandet ble vedtatt i 2014 har behovet for å styre fremtidig utvikling av tettstedet økt. Bakgrunnen for dette må sees i sammenheng med de overordna målsetningene for rullering av kommuneplanens arealdel:

- Redusert behov for arealreserver som følge av etablering av ny bydel
- Kompakt by- og tettstedsutvikling med fokus på klimavennlige og bærekraftige løsninger.

Hvor mye bolig skal det tilrettelegges for på Tverlandet?

Det er et mål å legge til rette for en videreutvikling/fortetting av Tverlandet tettsted innenfor den strukturen området har i dag. Utviklingstakten er langsommere enn i byutviklingsområdet forøvrig, og det må holdes øye med barnehage- og skolekapasitet slik at det ikke blir nødvendig med ny-investeringer i bydelen.

Elevtall på Tverlandet skole varierer fra år til år, men i dette tilfellet tas det utgangspunkt i at skolen har kapasitet for ca. 100 flere elever enn i dag. Dette utgjør rundt 600¹ nye

¹ Antall elever i skolealder sett opp mot totalt antall innbyggere varierer fra år til år. Anslaget er gjort ut fra dagens demografi på Tverlandet.

innbyggere på Tverlandet. Med et snitt på 2,5 personer per husstand tilsvarer det 240 boenheter.

*Med 2 boliger/daa tilsvarer dette
et behov for areal til fremtidig bolig på 120 daa.*

I gjeldende arealplan for Tverlandet er det avsatt i overkant av 500 daa til fremtidig boligbygging. En del av arealet er regulert til bolig eller er under regulering. Det legges i disse områdene til rette for over 200 nye boenheter, se tabell under (tabell 3).

Tabell 3: Oversikt over boligområder på Tverlandet som ikke er bygd ut, men der det er vedtatte reguleringsplaner, eller pågår detaljregulering.

Område	Status	Areal	Antall boenheter	Tetthet (boenheter/daa)
Solheim boligfelt	Detaljregulert	5,5 daa	10	1,8
B14 Oddan	Detaljregulert	20 daa	54	2,8
NOBL-prosjekt	Detaljregulert	2 daa	10	5
Bunesåsen	Detaljregulering pågår	80 daa	130	1,6
Totalt		107,5 daa	204	1,90 (snitt)

Med bakgrunn i disse tallene ser man at behovet for flere områder til bolig er svært begrenset. Samtidig er det ikke sånn at alt areal som reguleres blir bygd ut. Her er det er mange faktorer som har betydning. To av områdene (Bunesåsen og Oddan) utgjør en betydelig del av det totale antall boenheter (184), men ligger begge utenfor det som er definert som Tverlandet tettsted. Med tanke på mål om kompakte tettsteder og nærhet til skole og kollektiv, vil det være ønskelig at det også avsettes areal til fremtidige boligområder mer sentralt i tettstedet.

En planfaglig vurdering er dermed at det i tillegg til områder som allerede er avklart, jf. tabellen over, kan legges til rette for fremtidig boligbygging på totalt 80 daa.

Planforslaget vil med dette legge til rette for mer boligbygging enn skolekapasiteten på Tverlandet tåler. For å unngå at det bygges for mye boliger vil det være viktig å sette bestemmelser knyttet til type boliger, tetthet samt maks antall boenheter innenfor de ulike feltene. Det vil også være viktig å gjøre en ny vurdering av behov for areal til bolig ved neste rullering av arealplanen.

Hvor skal det tilrettelegges for bolig?

Det er gjennomført en vurdering av alle områder som er aktuelle for bolig på Tverlandet. Dette omfatter områder som er avsatt til bolig i gjeldende plan, innspill til planarbeidet samt områder som er avsatt til utbygging, men der det kan være aktuelt å endre arealformål. Områdene er vurdert ut fra en rekke kriterier: beliggenhet i tettstedet, nærhet til holdeplass for kollektiv, behov for infrastruktur knyttet til vei/VA samt konflikt med interesser som klima, landbruk, naturmangfold og friluftsliv. En fullstendig oversikt over kriterier og hva som

er vurdert under de ulike kriteriene finnes i vedlagte konsekvensutredning/vurdering av arealreserver.

Det er et mål at det ikke skal tilrettelegges for bolig utenfor tettsted, utenfor gangavstand til kollektiv, eller i konflikt med andre interesser.

Boligtyper og tetthet

Det er et mål at fremtidig bebyggelse på Tverlandet skal domineres av småhusbebyggelse, men at det i noen områder tilrettelegges for større variasjon og tetthet. Høyere tetthet og mindre boenheter (leiligheter) bør som hovedregel lokaliseres i områder med god kollektivdekning og nærhet til sentrale funksjoner.

Forhold til andre politiske vedtak

I arbeid med rullering av arealplanen for Tverlandet er det også andre politiske vedtak som har påvirket vurderinger og planforslag når det gjelder fremtidig areal til bolig:

Bunesåsen

Avsatt til bolig i gjeldende plan, men ligger utenfor Tverlandet tettsted. Detaljregulering pågår parallelt med rullering av kommuneplanens arealdel, og aktualiserte en problemstilling der vedtatte utbyggingsområder er i strid med overordna målsetninger for planlegging. Saken ble fremmet som en prinsipp sak for Plan- og miljøutvalget 10.3.2021. Utvalget vedtok at planarbeidet kunne fortsette og satte rammer for videre planarbeid (PS 21/6).

Avhending av kommunal eiendom

Bystyret vedtok i møte 29.10.2020 plan for avhending av kommunal eiendom (PS 20/136). Saken er knyttet opp til kapitalisering av Nye Bodø eiendom AS. Lista omfatter flere av områdene som er avsatt til fremtidig utbygging på Tverlandet, og som dermed er vurdert som en del av arealreservene.

5.3.2 Offentlig og privat tjenesteyting

Det legges til rette for utvikling av Tverlandet, og det er viktig å ha avsatt nok areal til offentlig eller privat tjenesteyting. Areal som avsettes til tjenesteyting bør ligge sentralt i tettstedet. Etter at ny skole er bygd, er det tatt en gjennomgang av behov for areal til fremtidig tjenesteyting. Her har man vurdert areal ved gamle Løding skole, areal ved gamle Tverlandet skole, areal ved Maurtua barnehage samt areal som var avsatt til fremtidig skole i Havgullheia.

5.3.3 Næring

Det er i gjeldende plan avsatt relativt store areal til næring, men områdene har av ulike grunner vært vanskelig å ta i bruk:

- Områdene langs Tverlandsveien (N3 og N6 i gjeldende plan) ligger tett opp til boligbebyggelse. Dette gir utfordringer knyttet til både støy og trafikk.
- Områdene langs RV80 (F2 og F3) har tunge rekkefølgekrav knyttet til etablering av rundkjøring i Grøttingen.
- Området øst for jernbanen (N5) har tunge rekkefølgekrav knyttet til etablering av planfri kryssning av jernbanen samt adkomst fra RV80, og er i konflikt med andre interesser.

Det har vært et mål å få avsatt areal til næring som er lettere å utvikle. Det er tatt en vurdering av områdene som er avsatt til næring i gjeldende plan. I tillegg er det vurdert om andre områder kan være mer egnet for utvikling til næring.

3.3.4 Forretning og sentrumsområder

Det er et mål å bygge opp rundt eksisterende funksjoner ved Mølnbakken, langs RV80 og i tilknytning til senteret ved Tverlandsbrua. Mølnbakken peker seg ut som det området som er mest egnet for videre fortetting og transformasjon. Dette med bakgrunn i sentral beliggenhet i tettstedet, god kollektivdekning samt nærhet til sentrale funksjoner. I gjeldende plan har området vært avsatt til sentrumsformål (BS1, BS2 og BS3). Det åpnes for blanda arealbruk (bolig, forretning, service eller kontor), men stilles krav til publikumsrettet virksomhet i 1. etasje som vender mot offentlig vei. I tillegg stilles det krav om felles planlegging.

Intensjonen med dette har vært å legge til rette for utvikling av området som et lokalsenter. I praksis har det vist seg vanskelig å gjennomføre, og mange av eksisterende lokaler står tomme.

5.3.5 Trafikk, kollektivdekning, gang- og sykkelvei

Det er et mål å redusere behov for biltrafikk internt på Tverlandet samt øke andelen som reiser kollektiv, går eller sykler. Samtidig er det mange som er avhengig av bil i forbindelse med kjøring til og fra barnehage, arbeidsplass etc.

Mangel på mulighet for gjennomkjøring fra boligområdene som ligger i tilknytning til henholdsvis RV80 og Tverlandsveien bidrar til økt biltrafikk og belastning i kryssene RV80/Grøttingen og RV80/Tverlandsveien. I tillegg til boliger er det viktige målpunkt både langs Tverlandsveien (skole, barnehage, idrettsanlegg) og langs RV80 (sentrumsfunksjoner ved Mølnbakken, omsorgssenter m.m.).

6 KONSEKVENsutREDNING

For nye utbyggingsområder eller hvor det er foreslått en større endring av arealbruken skal det foretas en konsekvensutredning (KU). Kravet om konsekvensutredning er fastsatt i forskrift om konsekvensutredninger etter plan – og bygningsloven.

En konsekvensutredning skal beskrive de virkninger som oppstå for miljø og samfunn. Dette skal gjøres ut i fra kunnskap som allerede finnes og eventuelt oppdatering av denne.

Endringer i arealformål gjennom vurdering av eksisterende arealreserver og innkommende arealinnspill til oppstart av planarbeidet er konsekvensutredet. Konsekvensutredningen er vedlagt planbeskrivelsen.

7 RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE (ROS)

Plan- og bygningsloven § 4-3 fastsetter krav om risiko- og sårbarhetsanalyser i arealplanleggingen:

Ved utarbeidelse av planer for utbygging skal planmyndigheten påse at risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomføres for planområdet, eller selv foreta slik analyse. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Område med fare, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, jf. §§ 11-8 og 12-6. Planmyndigheten skal i arealplaner vedta slike bestemmelser om utbyggingen i sonen, herunder forbud, som er nødvendig for å avverge skade og tap.

ROS-analysen bygger på kunnskap som er tilgjengelig. ROS-analyser for reguleringsplaner skal følge opp ROS-analysen fra kommuneplanens arealdel gjennom å fange opp nye føringer. På den måten vil ROS-analysen bli mer konkretisert etter hvert som mer detaljert kunnskap om planområdet og utbyggingsformålet kommer frem. ROS-analysen er vedlagt planbeskrivelsen.

8 SAMLEDE VIRKNINGER AV PLANEN

Kommuneplanens arealdel er å anse som en miljø- og klimavennlig plan, der naturmangfoldet er ivaretatt. Det er gjennomført utredninger og oppdatering av kunnskap om områdene slik at de grønne og de blå interessene kan gi et godt grunnlag for god arealforvaltning. I tillegg er det ingen nye arealforslag som går på akkord med viktige naturressurser, beite eller friluftsinnteresser.

8.1 FNs bærekraftsmål

I kommuneplanens arealdel er det prioritert 7 hovedmål og 16 delmål. I tabellen nedenfor er en gjennomgang av disse. Her går det frem hva de ulike delmålene betyr for Bodø kommune og hvordan kommuneplanens arealdel skal bidra til å nå målet.

 <p>2 UTRYDDE SULT</p>	<p><i>Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk.</i></p>
<p>Mål for Bodø</p> <p>Det skal legges til rette for matproduksjon knyttet til jordbruk, reindrift, fiskeri og havbruk gjennom å sikre arealressurser og legge til rette for bosetting i hele kommunen.</p>	<p>Hvordan bidrar kommuneplanens arealdel til å nå målet</p> <p>Det avsettes ikke nye utbyggingsområder på dyrka jord eller i viktige beiteområder.</p> <p>Gjennomgang av eksisterende arealreserver og forekomst av dyrka/dyrkbar jord. Flere områder foreslås endret til LNFR.</p> <p>Bestemmelsene om bevaring av matjord.</p>
<p>(delmål 2.3 og 2.4)</p>	<p>Gjennomgang av eksisterende arealreserver og viktige områder for reindrift. Flere områder foreslås endret fra fritidsbebyggelse til LNFR.</p> <p>Særlig viktige områder for landbruket avsettes som hensynssone landbruk, og særlig viktige områder for reindrift sikres gjennom hensynssone reindrift.</p> <p>Retningslinjer for behandling av saker i LNFR-området der det er konflikt mellom landbruk, reindrift, friluftsliv og naturmiljø.</p> <p>Det legges til rette for bosetting i hele kommunen gjennom å avsette areal til spredt boligbygging.</p>
 <p>6 REINT VANN OG GODE SANITÆRFØRHOLD</p>	<p><i>Sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle</i></p>
<p>Mål for Bodø</p> <p>Alle bekker, vann og vassdrag sikres mot inngrep.</p>	<p>Hvordan bidrar kommuneplanens arealdel til å nå målet</p> <p>Generelt forbud mot inngrep 50 m langs vann og vassdrag. Forbud mot inngrep i myr, og evt. krav om restaurering.</p>
<p>(delmål 6.6)</p>	<p>Hensynssone rundt større vassdrag som Fjæreelva, Storelva (Festvåg), Bodøelv, Futelva, Storelva (Tverlandet) og Lakselva.</p> <p>Bestemmelser som sikrer at åpne bekker og vassdrag ikke skal lukkes.</p> <p>Krav til blågrønn faktor i alle nye utbyggingsprosjekter.</p>
 <p>11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN</p>	<p><i>Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige</i></p>
<p>Mål for Bodø</p>	<p>Hvordan bidrar kommuneplanens arealdel til å nå målet</p>

<p>Alle skal ha en bolig med god bokvalitet, tilgang til gode uteoppholdsareal og nærhet til grunnleggende tjenester.</p>	<p>Det settes av tilstrekkelig med områder for ny boligbebyggelse, og åpnes for fortetting av eksisterende.</p> <p>Bestemmelser i kap. 4 og 5 sikrer god bokvalitet og sosial bærekraft:</p>
<p>(delmål 11.1, 11.7 og 3.4)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - I større prosjekter skal det alltid være en blanding av boligtyper og boligstørrelser. Minstekrav til størrelse på boenheter. - Kvalitetskrav til antall soltimer på utearealer og dagslys i boliger. - Små leiligheter tillates hovedsakelig der det er nærhet til kollektiv og andre sentrale servicefunksjoner. - Krav til uteoppholdsarealer som skaper gode og trygge møteplasser
	<p>Kommunen har opsjon på boenheter som kan forvaltes utenfor markedet.</p>
<p>Alle innbyggere uansett alder, kjønn og funksjonsnivå skal ha god tilgang til natur- og uteområder som stimulerer til lek, fysisk aktivitet og gir naturopplevelser.</p>	<p>Det avsettes ikke nye utbyggingsområder på areal som har verdi som grøntområde eller friluftsliv. Strandsonen og kantsone langs vann og vassdrag har et særlig vern.</p>
<p>Ved etablering av nye uteområder, parker og byrom skal det legges vekt på å skape trygge, gode og inkluderende møteplasser.</p>	<p>Gjennomgang av eksisterende arealreserver og verdi for friluftsliv eller som grøntområde. Flere områder foreslås endret til blågrønn struktur eller LNFR.</p> <p>Områder med spesiell verdi for friluftsliv avsettes som hensynssone friluftsliv.</p> <p>Bestemmelser knyttet til kvalitet på uteoppholdsareal som eks. sikrer universell utforming, soltimer, grønne kvaliteter, variasjon m.m.</p>
<p>(delmål 11.7 og 3.4)</p>	<p>Ved etablering og oppgradering av parker og byrom skal handlingsplan for parker og byrom legges til grunn.</p>
<p>Det skal legges til rette for åpne og inkluderende planprosesser på alle nivå.</p>	<p>Arbeid med rullering av kommuneplanens arealdel har vært en åpen prosess med åpne folkemøter, møter med kommunedelsutvalg og interessegrupper.</p>
<p>(delmål 11.3)</p>	<p>Alle innspill til planarbeidet er publisert på kommunens hjemmeside. Ved høring av plan gis det tilbakemelding på alle innspill.</p> <p>Ved avveining mellom ulike interesser og hensyn går det frem av plandokumentene hvordan de ulike interessene er vurdert.</p>
<p>Natur- og kulturarv skal tas vare på som en ressurs for fremtidige generasjoner.</p>	<p>Freda kulturminner, bevaringsverdige kulturmiljø og områder med stor verdi for naturmangfold er sikret gjennom hensynssoner og bestemmelser/retningslinjer.</p>
<p>(delmål 11.4)</p>	<p>Kulturminneplan for Bodø sentrum sikrer vern av viktige bygg og byområder, spesielt gjenreisingsbebyggelsen.</p> <p>Ved nybygg/ombygging skal tilpasning til eksisterende bebyggelse være hovedregelen.</p>
<p>Alle skal ha trygg skolevei og tilgang til kollektivtrafikk.</p>	<p>Bestemmelser som sikrer at alle har trygg skolevei.</p> <p>Ved gjennomgang av eksisterende arealreserver er gangavstand til holdeplass for kollektiv vektlagt.</p>
<p>(delmål 11.2)</p>	

12 ANSVARLIG
 FORBRUK OG
 PRODUKSJON

Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre
Mål for Bodø kommune

Viktige naturressurser skal sikres for fremtidige generasjoner.

(delmål 12.2)

Hvordan bidrar kommuneplanens arealdel til å nå målet?

Det er ikke avsatt nye utbyggingsområder innenfor områder med viktige naturressurser. Dette omfatter bl.a. dyrka og dyrkbar mark, beiteområder for rein og småfe, produktiv skog, gyte- og oppvekstområder for torsk samt kjente mineral- eller råstoffforekomster.

Områder med viktige naturressurser er synliggjort i plan gjennom hensynssoner. Dette omfatter viktige landbruksområder, viktige områder for reindrift samt kjente forekomster av mineral og råstoff.

13 STOPPE
 KLIMAENDRINGENE

Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem
Mål for Bodø

Det skal jobbes aktivt på alle plannivå for å redusere klimautslipp og bli et lavutslipps-samfunn.

(delmål 13.3)

Hvordan bidrar kommuneplanens arealdel til å nå målet?

Utvikling av en kompakt by bidrar til å nå nullvekstmål i biltrafikk. Fremtidig utvikling skal skje i ny bydel og innenfor avklarte utbyggingsområder, samt ved fortetting/transformasjon i sentrum bydel.

Gjennomgang av eksisterende arealreserver for å vurdere om områder som bidrar til økte klimagassutslipp fortsatt skal ligge inne med utbyggingsformål. Områder med dårlig kollektivdekning eller som bidrar til tap av karbonrike naturtyper vurderes tatt ut. Flere utbyggingsområder foreslås endret til blågrønn struktur eller LNFR som følge av dette.

Bestemmelse som sikrer at karbonrike naturtyper ivaretas.

Bestemmelse som sikrer at kommunens klimamål og klimaplaner skal legges til grunn ved all planlegging.

Tilrettelegge for lavere bilhold ved å fjerne krav til parkering i sone A samt åpne for at krav til parkering kan løses gjennom bildeling.

Tilpasning til klimaendringer er et prioritert tema på alle plannivå

(delmål 13.1)

Det avsettes ikke nye utbyggingsområder i områder som er utsatt for fare knyttet til havnivåstigning, stormflo, flom, skred, ras eller andre naturfarer.

Krav til blågrønn faktor vil bidra til at naturbaserte løsninger for håndtering av overvann blir valgt.

Bestemmelser som sikrer at terreng- og overflateutforming, grønnstruktur, vegetasjon og overvannshåndtering samordnes i reguleringsplaner samt at det utarbeides vann- avløps- og overvannsplaner.

14 LIVET I
 HAVET

Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling
Mål for Bodø
Hvordan bidrar kommuneplanens arealdel til å nå målet?

Kyst- og havområdene skal forvaltes på en bærekraftig måte for fremtidens generasjoner.	Gjennom planlegging av kyst- og havområdene skal de ulike interessene i sjø sikres. Områder for akvakultur er avsatt på overordna nivå. ²
(delmål 14.2 og 14.5)	Den funksjonelle strandsonen er kartlagt i Væran. De marine verneområdene Saltstraumen og Karlsøyfjorden er avsatt med egen hensynssoner i plankart.

Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold

Mål for Bodø	Hvordan bidrar kommuneplanens arealdel til å nå målet
Områder med verdi for naturmangfold, trua naturtyper eller trua arter skal ivaretas for fremtidige generasjoner. (delmål 15.5)	Det avsettes ikke nye utbyggingsområder på areal med verdi for naturmangfold eller i naturområder med få inngrep. Gjennomgang av eksisterende arealreserver og verdi/betydning for naturmangfold. Flere områder som tidligere har vært avsatt til utbyggingsformål foreslås endret til LNFR. Områder med spesiell verdi for naturmangfold avsettes som hensynssone naturmiljø.
Naturen i by- og utbyggingsområder ivaretas og styrkes. (delmål 15.1)	Byutviklingsområdet er detaljert og utbyggingsområder og grønne områder er delt i ulike formål slik at eksisterende grønnstruktur går klart frem av plankart. Bestemmelser som sikrer at terreng- og overflateutforming, grønnstruktur, vegetasjon og overvannshåndtering sees i sammenheng. Krav til blågrønn faktor ved alle utbyggingsprosjekter. Bestemmelser som ivaretar natur og grønne områder som en verdi og kvalitet i uteoppholdsareal tilknyttet utbyggingsprosjekter.
Verdi av naturmangfold skal vurderes og vektlegges på alle plannivå på lik linje med andre interesser. (delmål 15.9)	Bevaring og styrking av verdier knyttet til naturmangfold skal vektlegges i all planlegging. Bestemmelser som stiller konkrete krav til reguleringsplaner som berører naturområder. Omfatter all natur, ikke bare områder med dokumentert verdi.

² Sjøområdene har ikke vært prioritert ved denne rulleringen.

8.2 Arealregnskap

Arealregnskapet viser endringene i arealbruk fra tidligere kommuneplanens arealdel 2018 – 2030 til det som legges til rette for i denne arealdelen.

FORMÅLSNAVN	AREALFOR MÅL	AREAL2018 (DAA)	AREAL2022 (DAA)	ENDRING 2018-2022	KOMMENTAR
BEBYGGELSE OG ANLEGG	1001	6 631	0	-6 631	Detaljert alle områder med bebyggelse og anlegg
BOLIGBEBYGGELSE	1110	6 129	9 480	3 351	I stor grad pga. endring fra bebyggelse og anlegg til faktisk formål. Ikke lagt inn nye boligområder
FRITIDSBEBYGGELSE	1120	25 521	11 569	-13 952	Tatt ut flere områder for fritidsbebyggelse og erstattet disse med LNFR og LNFR spredt fritidsbebyggelse
SENTRUMSFORMÅL	1130	265	258	-7	Justeringer
KJØPESENTER	1140	116	115	-1	Justeringer
FORRETNINGER	1150	150	95	-55	Flere områder er endret til kombinerte formål hvor også forretning inngår
OFFENTLIG ELLER PRIVAT TJENESTEYTING	1160	1 189	1 575	386	I stor grad pga. endring fra bebyggelse og anlegg til faktisk formål
FRITIDS- OG TURISTFORMÅL	1170	191	192	1	Justeringer
RÅSTOFFUTVINNING	1200	683	727	44	Lagt til et lite område ved Breiva
NÆRINGSBEBYGGELSE	1300	1 492	1 635	143	Næringsområde på Rønvikjordene tatt ut, men det er kommet inn områder som tidligere lå i KDP for Tverlandet
IDRETTSANLEGG	1400	1 955	4 202	2 247	Lagt inn større idrettsanlegg som tidligere var i LNFR
ANDRE TYPER BEBYGGELSE OG ANLEGG	1500	1 514	1 452	-62	Endret flere mindre slike områder som i utgangspunktet hører til under andre arealformål
UTEOPPHOLDSAREAL	1600	19	112	93	Flere områder som tidligere var avsatt til friområder/grønnstruktur er nå avsatt til uteoppholdsareal i tråd med regulering
GRAV- OG URNELUND	1700	244	141	-103	Bodø kirkegård inngår i KDP for Hernes
KOMBINERT BEBYGGELSE- OG ANLEGGFORMÅL	1800	1 403	1 782	379	I stor grad pga. endring fra bebyggelse og anlegg til faktisk formål

SAMFERDSELSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR	2001	244	1017	773	I stor grad pga. endring fra bebyggelse og anlegg til faktisk formål
VEG	2010	1 439	2 441	1002	I stor grad pga. endring fra bebyggelse og anlegg til faktisk formål
BANE	2020	586	985	399	I stor grad pga. endring fra bebyggelse og anlegg til faktisk formål, samt utvidelse av formål til eiendomsgranse
LUFTHAVN	2030	8 906	0	-8 906	Bodø lufthavn inngår i KDP for Hernes
HAVN	2040	285	265	-20	Justeringer
PARKERING	2080	16	58	42	I stor grad pga. endring fra bebyggelse og anlegg til faktisk formål.
TEKNISK INFRASTRUKTUR	2100	0	26	26	Lagt inn for kraftanlegg.
GRØNNSTRUKTUR		1 403	0	-1 403	Endret fra Grønnstruktur til Blå/grønnstruktur
BLÅ/GRØNNSTRUKTUR	3002	0	1 828	1 828	Endret fra Grønnstruktur til Blå/grønnstruktur, samt endring fra bebyggelse og anlegg til faktisk formål
NATUROMRÅDE	3020	540	0	-520	Endret til Blå/grønnstruktur og i noen områder til LNFR
FRIOMRÅDE	3040	571	558	-13	I stor grad pga. endring fra bebyggelse og anlegg til faktisk formål.
PARK	3050	2	0	-2	Endret til Friområde
FORSVARET	4001	1 036	1 018	-18	Endret et mindre område i Bodøsjøen til Friområde, samt justering opp mot jernbane
SKYTEFELT/ØVINGSOMRÅDE	4020	548	548	0	Ingen endring
LNFR	5001	1 204 592	1 241 968	37 376	I stor grad pga. endringer fra fritidsbebyggelse og LNFR-spredd bolig til LNFR
LNFR-AREAL FOR SPREDT BOLIG-, FRITIDS- ELLER NÆRINGSBEBYGGELSE MV.	5200	0	216	216	Lagt inn nye områder hvor det er tillatt med spredt bolig- og næringsbebyggelse
SPREDT BOLIGBEBYGGELSE	5210	36 838	10 282	-26 556	Konsentrert områder for spredt boligbebyggelse til områder med eksisterende bebyggelse. Erstattet med LNFR-formål
SPREDT FRITIDSBEBYGGELSE	5220	2 401	9 094	6 693	Endringer fra fritidsbebyggelse til spredt fritid og også noen områder som er endret fra spredt bolig til spredt fritidsbebyggelse

BRUK OG VERN AV SJØ OG VASSDRAG MED TILHØRENDE STRANDSONE	6001	3 048 568	3 046 905	-1 663	Sjøområde utenfor Bodøhalvøya inngår i KDP Hernes. Endring til farled og lagt inn område for akvakultur, samt flere endring opp mot regulerte småbåthavner ol.
FARLEDER	6200	5 822	5 271	-551	Endret til Havneområde i sjø og Bruk og vern av sjø og vassdrag
HAVNEOMRÅDE I SJØ		0	675	675	Endret fra farled i Bodø havn, samt mindre områder
SMÅBÅTHAVN	6230	314	397	83	Justeringer til eksisterende bruk og regulering
FISKE		289 314	289 814	500	Område som lå i KDP for Tverlandet er tatt inn
AKVAKULTUR	6400	1 046	1 941	895	Lagt inn nytt område i Helligvær
DRIKKEVANN	6500	1 418	1 413	-5	Justering
NATUROMRÅDE	6600	1 654	1 654	0	Ingen endring
FRILUFTSOMRÅDE	6700	4 533	4 470	-63	Endring på Tverlandet hvor det var gitt feil arealformål i KDP for Tverlandet. Skulle vært friluftsområde på land
KOMBINERTE FORMÅL I SJØ OG VASSDRAG MED ELLER UTEN TILHØRENDE STRANDSONE	6800	14 842	14 840	-2	Justering
	SUM	4 674 420	4 671 184	-3 236	Kommunen er ikke blitt mindre, men Kommunedelplan for Hernes regnes ikke lenger med i arealregnskapet til KPA, mens kommunedelplan for Tverlandet er tatt inn

De store arealene i kommunen er satt av til sjøområder og utmark. Sjøområder uten annet formål tilsvarer 65 % av kommuneplanens totale arealer. Det andre store arealformålet er landbruks-, natur- og friluftsfomål samt reindrift. Dette tilsvarer nesten 30 % av kommunens areal. Det vil si at de resterende arealkategoriene kun utgjør 5 % av kommuneplanens totale arealer.

De største endringene fra forrige plan er at området rundt lufthavnen nå inngår i Kommunedelplan for Hernes og arealene som før var i Kommunedelplan for Tverlandet er blitt en del av kommuneplanens arealdel.

Den overordnede kategorien for bebyggelse og anlegg er borte og erstattet med andre formål innenfor kategorien. Dette gir bedre forutsigbarhet og styring av arealbruken.

Områder for fritidsbebyggelse er redusert. Dette gjelder spesielt de store områdene på fjellet i Skjerstad hvor kommunen lenge har hatt praksis om at det ikke er tillatt med nye hytter. At disse nå ikke vises som fritidsbebyggelse i plankartet bidrar til bedre forutsigbarhet både for grunneiere og reindriften. Områdene er regulerte, og avgrensningen i arealdelen viste hele planområdet som fritidsbebyggelse selv om det kun er små deler av planområdet som er regulert til fritidsbebyggelse. I tillegg til disse områdene er flere områder endret fra fritidsbebyggelse til spredt fritidsbebyggelse for å legge bedre til rette for bygging av enkelthytter i stedet for hyttefelt.

De store idrettsanleggene (skianlegg, travbane, golfbaner) på Bestemorenga, Ilstad, Skarmoen og på Nordsia vises nå i plankartet.

Områder for spredt bolig- og fritidsbebyggelse er justert for å bedre legge til rette for utvikling i distriktene i tråd med bærekrafts- og klimamål.

9 VEDLEGG

- Konsekvensutredning
- Risiko- og sårbarhetsanalyse
- Endringsnotat
- Oppsummering av innspill med kommentarer

